

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Működési ára: Évesre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 8 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyulttér soronként 50 fillér.

Egy régi téma.

— A mely még mindig uj. —

Székelyudvarhely, május 10.

Az utóbbi napokban kétségtelen jelenségei mutatkoznak annak, hogy az ipar, székely iparunkon, komolyan segíteni akarunk. Kormánybiztost neveztek ki, és tanakodunk itt és ott, hogy bizony mankón biczegő iparunkat miként lehet megerősíteni. És bírálják az iparfejlesztési politikát, midőn lényegében kisütik a kézenfekvő igazságot, hogy azon mesterséges eszközök, amelyek a kormányok az ipar fejlesztésére felhasználják, erős, önálló és versenyképes ipar teremtésére nem alkalmasak.

A kereskedelmi miniszter nemrégiben úgy nyilatkozott, hogy a szubvencionális rendszerrel ipart fejleszteni nem lehet és azzal a hasonlattal élt, hogy a mint a lámpára gyűlnek a lepkék, úgy tolkodnak a szubvenczióra a vállalkozók.

A miniszternek van igazsága ebben a dologban. Elvitázhatatlan tény, hogy a kormányoknak keserű tapasztalataik vannak a szubvencziók körül. Eltekintve attól, hogy az a pénz, a melyet az állam iparfejlesztés céljából juttat a vállalkozóknak, igen sok esetben a kijárók által alaposan megdézsmáltatik, a vállalkozóknak tekintélyes része

csupán könnyen nyert haszon kedvéért alapít iparvállalatot. Ha az állam pénzt zsebre vágják, tovább nem igen buzgólkodnak gyáraik fejlesztésén, sőt még fenntartásán sem. Legtöbbnyire osztrák gyárosok alapítanak Magyarországon fiókgyárakat, hová szemszúrásból néhány munkást is beállítanak, de azért iparcikkeiket künn készítik. S így föl-szedve az államsegélyt, hirtelen vagy lassu halállal engedik kimulni a nagy garra alapított fiókgyárakat. Sok esetben pedig egyes, bukás szélén álló vállalatok jutnak állami segélyhez, de a kapott pénzt már nem reszkurozzák gyárak föllendítésére, hanem okosan megmentik saját maguk számára, mint veszett fejszének a nyelét.

Ez kétségtelenül így van, ám a csodaszert, mellyel ipart és kereskedelmet lehetne fejleszteni, nem volna nehéz megtalálni. A világ összes elméleti és gyakorlati nemzetgazdái között nem akadt még egyetlen egy sem, a ki meg tudná jelölni azokat az eszközöket, a melyek hatása folytán egy fejlett iparállamnak gazdasági közösségben élő mezőgazdasági állam alárendolt gazdasági helyzetéből ebben a viszonylatban felszabadulni képes lenne. Hiszen ha valakinek kezét-lábát megkötözzük, adhatunk annak mankót, emelgethetjük, sőt előre is lódíthatjuk, az bizony nem képes előre haladni, legkevésbé aként, hogy egy, szabad mozgásában nem gátolt egyénnel versenyre induljon. De oldjuk fel a

kötélékeket, szabadítsuk meg őt a békóktól, ezzel megadtuk a haladásnak természetes előfeltételeit.

A világnak összes államai, ha egy más állammal szemben gyöngye iparukat, vagy csak egyes iparágait is megerősíteni, fejleszteni akarták, mindnyájan a legegyszerűbb, leg-hathatósabb — sőt bátran mondhatjuk — az egyedül alkalmas eszökhöz, a védvámhoz fordultak. A hatalmas Anglia nem régen is cukoriparának föllendítésére, bizonyos formában, ezt az eszközt vette igénybe.

Még a hetvenes években is a Székelyföld kisiparosai árasztották el különösen agyag- és bõriparcikkeikkel Romániát.

Fejlett kisipar volt a Székelyföldön, s bár az akkori kormányok legkevésbé sem törődtek a székely néppel, igen kis városok anyagi és kulturális tekintetben nagy haladást tanusítottak. Románia aztán magas vámmokkal sújtotta a Székelyföldről importált iparcikkeket. Egy-két év alatt sok száz székely iparos teljesen tönkre jutott, igen sokan pedig bevándoroltak Romániába s ott bizony egy emberöltő alatt asszimilálóda, gyarapítják azon ország ipari és intellektuális erejét.

De hát a mindenkori magyar kormány minden külkereskedelmi szerződés kötésénél nem tapasztalata-e az osztrák kormány cél-tudatos iparpolitikájának megnyilvánulását a

Két adat művelődés történetünkhöz.

Közlő Kovács Dániel.

I.

En Mátyas Sigmund Székely születésű katona, a székelyudvarhelyi Ref. ev. Collegyomban tanuló deák, ki nevémet alájais ezen Reversalisnak fel irtam, meg vallom szégyennel, és orca pirulással, hogy az 1815-ik Esztendőben Junius 25-én, a nyári Deáki Examen idején, az Auditoriumban, másoknak jelenlétében, a közönség hallására, mikor a Philosophiae Professor Statistiait tanítását revocálta, 's töltem is rendel kérdene, a mások alaton susorlásából inditva, nem feleltem jól, pedig a felellettel kész voltam a jobbakkal egybe 's midőn azért a Professor urtól pirongattatnám, éretlen, bolond, gondolatlan, de másoktól alatonul 's hamisan eltsábitatott fejemre vissza feleltem illetlenül — ezen tetemes vétkemért meg érdemlettem volna, hogy ki tsapattassam, de a tisztelt Professor ur nagy szivósága, 's meg sértetni nem tudó tisztele, nékem annyira meg engedett, hogy azon vétkemért sem meg nem szolított, sem meg nem szolított törvényesen, azért egész háladatos tisztelettel kötelezem is magam ezen Reversális mellett, mind a tisztelt Professor ur, mind a tiszteletes Professor uraknak, ugy minden Elöljáróimnak örökös változhatatlan tiszteletekre, melly ellen ha véténék, ki tsapattatást érdemellyek.

Irtam Székelyudvarhelyen 1816 4-ik 7bris.

Mátyas Sigmund.

Mi mi ketten Reversállyuk magunkot ez irásunk által, hogy a Collegyom minden törvényeit meg tartjuk a legnagyobb vigyázattal, köntösünkben, beszédünkben, tanulásunkban, tselekedeteinkben járásunkban, kelésünkben, mindeneknek példát adni kívánunk, példánkál törvényesen előljárunk, az hibázó ifjakot meg fedjük, deferállyuk, sem részegség, sem káromlás, sem erőszakos tselekedettel senkit meg nem bántunk — az előnkbe szabott juratusi köteleességeknak pontosan meg felelünk.

Irtuk Székelyudvarhelyt 4 ik Septembris 1816.

Tompa István
Tompa József.

II.

Hivó levél.

Jelentem Minden királyi Koltos és Bánya Mező Városokban Lakó Csizmadia Mester Legényeknek, hogy ha vala mely betsületes Ifiunk Szándéka volna vándorlasi végett Fogarasban Jöni én Monya János Jó szível látom Mihelyemben és Rendes Utikölttségét is meg Forditom 's emellett boldogulását mindenkben kívánom és akár Mely Betsületes Ifi ezen levelet a Kezéhez veszi ne sajnálja az Ott lévő Cséh Elöljáróival meg suscribáltatni és pecsételtetni hogy bizonyossal légyen el Jövelele Kolt Fogarasban 25 dik Május 1851.

En általam Lattatott

Cséh Jegyző Szászvárosi Sigmund

Innen Székelyudvarhelyi N. Csizmadia Cséhunk-tól megyen ez az ifju Jeremia József tsizmadia

mester legény ezen fentebb bizonyított Fogaras Várossában lakozó Monya János ur tsizmadia mesterhez művészködni melyet bitelesenn kiadott, s pecséttel is erőssitt.

Székelyudvarhelyt Ao 1851 December 10 dikén
(Pecsét) Boros József
Cséh h. jegyzője

A fent közölt adatokhoz nem sok mondani valóm van, mert akik olvasni tudnak, azoknak nem kell kommentár, akik pedig nem tudnak, azok ezzel sem lesznek okosabbak.

Az I. alatt közölt adatok a helybeli reform. collegium egyik régi Jegyzőkönyvében olvashatók. Internátusainkban, különösen az erdélyi ref. collegiumok internátusaiban általános szokás volt a Reversális adása. — Reversalist adott az ifju, mikor fogadott valamit és kötelezte magát valamire. A fent közölt két példa mutatja, hogy Reversalist kérte a fiatal embertől akkor is, ha elkövetett hibáját megbánta és fogadta, hogy ezentul nem fog hibázni; de Reversalist állított ki a fiatal ember akkor is, ha valami officiumot vállalt és fogadta, hogy az azzal járó köteleességeket pontosan teljesíti.

A reversalisok adásának ez a módja lassankint kiment divatból, megmaradt azonban egészen a mai napig itt-ott, többek közt collegiumunkban is a reversalis, mint *fegyelmi eskő*, anélkül, hogy a tanuló tényleg irásba foglalná ígéretét vagy fogadalmát, vagy anélkül, hogy ezt élőszóval is kifejezné; fegyelmi eszközöz lett mégis a régi reversalis azon záró sorai alapján, hogy

vámkülföldi iparcikkék vámjának megállapításánál?

Elfogultság volna azt vitatni, hogy a szubvencionális rendszernek ne volna némi jótékony hatása iparunkra. Vannak ezenkívül más eszközök is, jó ipartörvényes, okos tarifális politika, a közlekedési eszközök fejlesztése, a természeti erők célszerű felhasználása, a munkáviszonyok rendezése, szociális törvényalkotások, prémiumrendszer (de ez is már a védvám egyik egyik faja), ipar szakiskolák stb., a melyek az ipari és kereskedelem fejlesztését bizonyos mérvben előmozdítják. Azonban minél jobban tanulmányozzuk ezeknek iparfejlesztő hatását a vitatjuk, hogy ezen eszközök közül melyeknek van intenzívebb hatása gyenge iparunk fellendítésére, mindig rábukkanunk az alapigazságra, hogy mindaddig csak a kísérletezés stádiumában maradjunk, csak erőlködünk, megfelelő eredmények nélkül milliókat elköltünk, miglen nem létesítjük az ipar és kereskedelem megteremtésének, fejlesztésének egyedül údvás, gyorshatású eszközét: az önálló vámtérületet.

BELFÖLD.

A közigazgatás reformjának előmunkálatai. A belügyminiszter leiratot intézett Udvarhely megye közönségéhez, melyben értesít, hogy a közigazgatás reformjának munkálatait megkezdte.

A megalkotandó új városi törvény ugyanis elkerülhetetlenül fogja tenni teljesen új községi törvény alkotását, a városi és a községi közigazgatás reformálása pedig előreláthatóan rövid időn belül maga után fogja vonni a vármegyei közigazgatásnak modern alapon leendő újjászerveését is. A miniszter a végből, hogy mindez a munkálata a gyakorlati közigazgatás alapos ismerete, valódi szükségleteinek és hiányainklekii ismeretes mérlegelése alapján minél megfelelőbben történhessék

„mely ellen ha vétének, kispattatást érdemléllyek“.

Az előzmények elhallgatása mellett aztán kétféle reversálisról tudnak fegyelmi eljárásaink; egyik a speciális reversális, másik az universalis reversális. Az első könnyebb és azt jelenti, hogy bizonyos ideig szigorubb felügyelet alá vonatik a deliquens és az elkövetett és beismert hiba ismétlődése esetén az intézetből eltávolittatik; a második súlyos és azt jelenti, hogy a legkisebb hiba elkövetése is az eltávolítás büntetését vonja maga után. — Nem ártana, ha már a reversális ezen módját, mint fegyelmi eszközt gyakorolják az intézetek, a büntetendő ifjútól legalább kézadás-sal venni át az ígéretet és fogadalmat.

A II. alatt közölt adat a ref. kollegiumi konviktus régi épületének lebontásakor került napvilágra s eredetije a ref. kollegium Néprajzi gyűjteményében van elhelyezve. Sokat mondó sorok ezek abból az időből, amikor a mester legény hősies és küzdelmes vándorlás után tudott mestersége művészetéhez hozzájutni; amikor nagyon is reá volt szorulva azokra a nyájias hívószavakra, mikből kiolvashatta, hogy az ő leendő mestere „boldogulását mindenekben kívánja“; a mikor mester és munkás nem ellenségeket láttak egymásban, hanem az egyik igazi tanító és nevelő atyát, a másik egy jóra való és törekvő fiatal embert, akinek boldogulását mindenekben elősegíteni törekedett; amikor kedvesen emlékezett egyik a másira s az egyikben a szeretetteljes érdeklődés, másikban a bála és mély tisztelet utolsó leheletéig megmaradt. És ki tagadhatná e vándorlások művelődési jelentőségét! Hány-szor voltak ezek a szegény, sok nélkülözéssel küzdő vándorló legények a kultura fátylavívói, nagy-

s hogy az alkotandó törvények a gyakorlati közigazgatás szükségleteit minél tökéletesebben ki-
elégítsék, a szükséges adatokat a maga közegei útján a helyszínen szándékozik beszerezni a onnell-fogva elhatározta, hogy a belügyminisztérium ke-
lebelől egyes törvényhatóságokba bizottságot küld ki azzal a czállal, hogy ez a bizottság az említett örvényszerkesztési előmunkálatokhoz szükséges adatokat és ismereteket a helyszínen közvetlen tapasztalatból szerezzze meg és gyűjtse össze. E fő-
adatból természetesen és szükségképpen követ- kezik, hogy eljárása során a bizottság a közigaz-
gatási eljárást, az ügyvitelt és a pénzkezelést is minden vonatkozásban beható vizagálat tárgyává fogja teani. A miniszter már most folkéri a tör-
vényhatóságot, hogy a kiküldendő bizottságot mun- kálkodásában odaadóan támogassa s így közvetlen közreműködéssel is járuljon hozzá a miniszter szeme előtt lebegő ama cél minél sikeresebb meg-
valósításához, hogy az újonnan szervezendő köz- igazgatás a hozzá fűzött várakozásokat minden irányban és minél tökéletesebben kielégítse.

Politikai jegyzetek.

— Megint fuzionálnak. — Succi rendszere szerint. —
Caendes vizeken. —

Az ellenzék készül a fuzióra. Justh és Apponyi összeveszték. Miközben a magyar parlamentben egész Európa számára történt nyilatkozat, miközben a be nem avatottak milliói a magyar miniszterelnök ajkáról értesültek róla hitelen, hogy Montenegró minden feltétel nél-
kül késznek nyilatkozik Szkutari kiűritésére, az- alatt Justh és Apponyi ádáz indulattal támadtak egymás ellen a miatt, hogy bemenjenek-e a kép- viselőkhöz? Justh be akart volna menni az ülésbe. Apponyi meg egyéniségének teljes latba-
vetésével tiltakozott a buvonulás ellen. Csodálatos egy társaság! A mikor katonák és rendőrök kor-
donja vette körül a képviselőházat, hogy a sza- bályos házhatározattal kitiltott ellenzékietek tá-
voltarta, akkor mind elmentek. Egyenesen erő- szakolták a bebocsájtásukat. Szónoklatokat tar-
tottak a kordon előtt. Most katonáknak vagy rendőrnek nem volt nyoma sem. És ime, most Apponyinak hirtelen skrupulusai támadtak a be-

jelentőségu eszmék terjesztői és megvalósítói.
— Bizonny mind a két közlemény művelődés történeti adat.

Hiszek.

I

Hiszek a fűbe,
Hiszek a fába,
Hiszek a fénybe,
Hiszek az árnyba,
Hiszek a holdba,
Hiszek az éjbe,
A csodadolgok
Végtelenségbe.
Mindre a létnek
Titka van írva, —
Hiszek a sirba.

II.

Minden nap egy lépcsőfok, mely
Lejebb visa a mélybe,
A föld alá, a sirba, a
Megenmisülésbe.

Igy mondják. En másként tartom:
A mélység csak látszat.
A halál: megáncsölés, —
A sir — magyarázat...

vonulás ellen. Ha be lehet menni, akkor inkább odahaza marad.

A kérdés eldöntése így nagyon egyszerű volna. Am Justh Gyulában sem a munkavágy buzog. Azért akart volna bemenni a képviselő-
házba, hogy ott botrányok rendezésével a tanács-
kozást megzavarja, Apponyi pedig azért nem akart bemenni, mert tartott tőle, hogy a botrány-
rendezés nem sikerül. Hogy a parlamentbe egyébert is be lehet menni, mint skandalumok
inszcenálására, az ennek az intézőbizottsági vitának oszmekörén teljesen kívül maradt.

Voltaképpen nem guny, hanem igazi rész-
vét illeti meg a végkép pusztuló ellenzékét. Hisz ellenzékre mindenütt a világon szükség van, s a
törvényhozás alkotásainak rendjéhez tartozik a komoly és becsületes ellenzéki kritika. A magyar-
ság szempontjából is fájdalmasan éríthet ben-
nünket a látvány, hogy magyarok egész frakciói a politikai züllés végső stádiumába jutottak. Hát ezeken valahogy segíteni kellene, — ha ők ma-
guk lehetlenné tették önmagukat, valami mentő akció vagy segítő expedícióval kellene őket a romlásból, a Succi-szerű koplalási rendszerből kiragadni.

Mert van még egy mentőeszköz és ez az, hogy szabaduljunk fel vezéreik hatása alól, a kik őket a lehetetlen helyzetbe vitték. A vezérek fogytékos értelmi ereje és gyenge lelkiismerete juttatta őket ennyire, hogy se be, se ki. Ha ve-
zéreiket még tovább követik, mindannyian, ösz-
szesen is, egyenként is, politikailag tönkre mennek. Fel nem tehetjük, hogy soraikban ne lennének önállóan gondolkodó és öntudatos el-
határozásra képes egyéniségek. Hát ezek meddig tűrik, hogy őket kudarczról-kudarczra a teljes romlásba vessék? Vagy az egész ellenzéki tábor minden egyes tagja csupa olyan mameluk, olyan föltétlen szolgálatra kész eszköz lenne, kiből még az önfentartás ösztöne is kiveszett? Ezt nem hihetjük, a csak úgy magyarázhatjuk az ellenzék sorainak türelmét, hogy egyes évtizedek óta rájuk nehezöd ellenzéki vezérek megrozadásodott te-
kintélye még akadályozza az egész ellenzéki tömeg ébredését.

Akár egy történet, hogy Nikita a monarchia erőteljes föllépésétől hátrált meg, akár úgy, hogy Oroszország és Olaszország gyakoroltak rá ellen-
állhatatlan nyomást: a tény, hogy Nikita kész- nek nyilatkozott Skutari feltétlen kiűritésére, végeredményében mégis csak a monarchia kato-
nai erejének latbavelésére vezethető vissza. Az erő és elszántság imponált, ez az egy bizonyos. Szomorú dolog a humanizmus és logika szem-
pontjából, hogy egy mozdulat a kard markolatán hatékonyabb minden észszerű argumentumnál s minden diplomáciai művészkedésnél; de az ered-
mény mégis csak annak a kemény gesztusnak ad igazat.

Európaszerte megkönnyebbülést idézett elő a Szkutari-kérdés megoldása. És újra éledni kezd a már-már halottnak hitt békereményiség. Még nem láthatók tisztán az új fordulatnak összes vonatkozásai; még nincs fix időpontja a mon-
tenegrói seregek kivonulásának Szkutariból; még szó lesz bizonyos, habár csak gazdasági, esetleg pénzügyi rekompenzációkról: de a casus belli Montenegróval megszűnt, a többit mégis csak el fogja végezni a diplomácia. Ausztria-Magyar-
ország akarata, melyet magáévá tett Európa, ér-
vényesült. Szkutari Albániáé lesz.

S ezzel az albán kérdés is biztosabb fordulóhoz jutott. A mely pillanatban Szkutari folsza-
badul a montenegrói csapatok kivonulásával, már alkotórészévé válik a független Albániának, a melynek létesítése szintén európai határozat.

A bőke még nem teljes; a végleges Balkán-
rendezésnek még sok fogas kérdése függ a leve-
gőben; de a háboru felhői oszladoznak, a feszült-
ség a politikai légkörben engedni kezd. Higgadt-
ság, türelem és okosság elvégezhetik a még hátralévő muukat.

KÖZIGAZGATÁS.

A lőfegyvertartás országos rendezése. A lőfegyver megrendezabályozását illetőleg Udvarhelyvármegye a második volt az országban, mert a hibetetlen nagy mértékben elszaporodott vadászok és a vadállomány csaknem teljesen ki- pusztitása erre rákényszerítették. Ugy látszik azonban, hogy hasonló bajok másfelé is vannak; leg- alább erről bizonyít Alsófehérvármegye közönsé- gének a napokban ide érkezett átirata, melyben a lőfegyvertartás országos rendezabályozását sür- geti, s ez irányban való feliratának támogatását kéri. Bár Udvarhelymegye, ismétöljük, ez irány- ban megtette a szükségeseket, az egységeités szempontjából bizonyára támogatni fogja a feliratot.

A megye folyó évi költségvetése. Ud- varhelyvármegye 1913. évi költségvetése a napok- ban leérkezett az alispáni hivatalhoz. A miniszter hosszú évek óta nem tapasztalt jóindulattal bánt el a költségvetéssel, s nem kevesebb, mint 26185 K-val emelte az állami javadalmazást, mely így 257126 K-t teszzen ki. Jelentős intézkedése a mi- niszternek, hogy az árvászeki jegyzői állásnak ü- noki állássá való átszervezését jóváhagyta, továbbá pedig az Oklándon építendő székház céljaira 18 ezer koronát engedélyezett. A költségvetés szük- ségleti rovata 261435 korona, melyből 257126 K államjavadalmazással nyer fedezetet. Az új ülnoki állás az őszi közgyűlés alkalmával került be- töltésre.

A kormány és a jegyzők. A jegyzők nagygyűlésének küldöttsége tisztelgett hétfőn Lu- kács László miniszterelőknél, ki a küldöttséget nagy jóindulattal fogadva, kijelentette, hogy testü- letük kérését teljesíteni fogja a javadal- mazásra vonatkozó munkálatok a belügyminiszte- riumban már befejezést nyertek. A kijelentés mely a jegyzői kar jogos kívánásainak mielőbbi teljesítését jelenti, országoszerte nagy örömet keltett.

A kepe megváltás érdekében. Az er- délyi róm. kath. státus igazgatótanácsa megkere- sést intézett Udvarhelymegye alispánjához a kepe- megváltás ügyében.

Az átirat szerint már a státusgyűlések egész sorozata foglalkozott a székelyföld nyomasztó egy- házi közterhének, a kepe nek kérdésével. Több- rendbeli felterjesztést intéztek a vallás- és közok- tatásügyi, valamint a pénzügyi kormányokhoz a kepe nek a közterhek módjára államilag eszközzendő megváltása iránt. Felirataikra mindössze annyi történt, hogy párszor a kultuszárca költségveté- seinek tárgyalása alkalmával néhány általánosság- ban mozgó biztató kijelentés elhangzott a kultusz- miniszteri székéből. Az őszi státusgyűlés áthatva azon meggyőződéstől, hogy a kepekérdés megol- dásának halogatása rövid időn belül a tönk é- lére juttatja a székelységet, elhatározta egy újabb és erőteljesebb akció megindítását az összes ér- dekeltek és illetékes tényezők bevonásával. Ezek alapján kéri az alispánt, hogy sziveskedjék a leg- közelebbi törvényhatósági bizottsági gyűlésen egy erőteljes bangu határozatot hozni aziránt, hogy a nemes vármegye ismételt sürgős felterjesztésben kérje a vallás- és közoktatásügyi, valamint a pénz- ügyminiszter uraktól a kepe megváltást, mint egy elsőrendű, elodázhatalan kormányzati feladatnak teljesítését, s egyidejűleg feliratot intézzen a képviselőházhoz határozathozatal céljából e fontos nemzeti, a székelység létkérdésévé vált ügyben.

A megkeresés bizonyára kedvező elintézését fog az őszi közgyűlés rendén nyerni.

A behívott megyei tisztviselők fize- tése. A belügyminiszter valamennyi vármegyei törvényhatósághoz körrendeletet intézett, a mely- ben közli, hogy azok a vármegyei tisztviselők, al- tisztek és szolgák, a kik rendes hadkötelezettsé-

güknek teljes lerovása után hivattak be létszám- kielégítés céljából tényleges katonai szolgálatra, illetményeik szempontjából a tényleges katonai szolgálathoz még egy további (ötödik) hónapján át is időszakos foggyvergyakorlatra behívottaknak tekintendők.

Középiszkolai igazgatók értekezlete

— Szaktanácskozások Marosvásárhelyt. —

Hétfőn és kedden a kolozsvári tankerület- hez tartozó középiszkolák igazgatói értekezletet tartottak, mely alkalmából husz direktor ur ven- dége volt Marosvásárhelynek, ahol ezuttal elő- szőr volt ilyen konferencia.

Az illusztris tanügyi vendégek már vasárnap megérkeztek, élükön *Kuncs Elek* kir. tankerületi főigazgatóval. Megjelentek: *Dr. Solymossy Lajos*, *Tamás Albert* Székelyudvarhelyről, *dr. Berger Albert* Beszterce, *dr. Checianu Ambrus* Balázsa- falva, lovag *Fehrentheil Károly* Gyergyószentmik- lől, *Kárpis János* Gyulafehérvár, *dr. Kinn Gusztáv* Szász-Régen, *Kassai Lajos* Csikszere, *Kincs Gyula* Zilah, *Kovács Dezső*, *dr. Gal Kelemen*, *dr. Riethly Károly* Kolozsvár, *Ghetiu János* Naszód, *dr. Körössy Géza* Déa, *Mihálcsik Brunó* Szilágy- somlyó, *Molnár Károly* Nagyenyed, *Simon Ignác* Tordáról.

Vasut és telefon.

— Erőteljes akcióra van szükség. —

Székelyudvarhely, május 9.

Isten látja lelkünk, minden irigység nélkül állapítjuk meg, hogy a míg a szomszédos székely vármegyéknek kijut azokból a kellekekéből, melyek szükségesek ehöz, hogy valóban gyökerében legyen segítve érdekeiken, — addig Udvarhelyvármegyé- ben a vérgeringést, az életet jelentő egyik főfak- tor: a vasut, ma is csak ugyanazon a szinten áll, mint állt megindítása idejében, ezelőtt huszonöt esztendővel, amikor a megye saját erejéből hitelre, megépítette harminczhat kilométeres viczinálisát.

A vasut fejlesztése terén hosszú és kitartó erős küzdelemmel ugyan sikerült elérnünk azt, hogy immár három vonatpár bonyolítja le a for- galmat, azonban az utazásbeli különbség most már csak az, hogy három vonatpáron való uta- zástól rázza ki az utast a hideg, mert a vonatunk a világ végén levő viczinálisok minden tulajdon- ságát: a késést, a rázást, a fűtülést, de legfőként az unalmas lassúságot, a kedvetlenséget, azt a speciális székely tempót, megtartotta. Innen van aztán, ha az utas a délelőtti gyorsal akar Seges- várról tovább utazni, ugy hajnali 4 órakor kell felkelnie, hogy a Segesvárról 9 órakor induló gyorsához — mely Gyulafehérvár felé az egyetlen nappali közlekedést jelenti — elérjen. Azt hittük és joggal, hogy ezen az abszurdumon most a má- jusi menetrend egybeállításánál segítve lesz, ám feltevésünkben csalódtunk.

És így vagyunk a telefonunkkal is. Ugyan- csak pirulhat *Graham Bell* zseniális találmánya, ha arról van szó, hogy a kereskedelem vagy a sajtó a maga céljaira használja. Addig, amíg a megye határára belül vagy szomszédos forgalomban való használatról van szó, mint annak már kife- jezését adtuk, a dolog rendben van, ám ha az ember üzleti ügyeit azzal akarja, mint ezt kell is, elintézni, gyors megrendeléseit megtenni, a tett rendelkezésekre utasítást adni, ugy a telefonon nem távbeszélést, de távdühöngést folytathat mérődrága pénzért. Mert kétségtelen tény, hogy kritikán aluli az az állapot, melyben a mi interurbán tele- fonunk szenved. Ezen a téren az állapot tisztára mucsai, azonban a rend kedvéért nyomban kons- tatáljuk, hogy a vád nem a mi telefonunkat illeti, hanem a fővonalat, annak kapcsolási rendszerét.

A fővonalon összeköttetést Segesvár—Brassó, vagy Segesvár—Gyulafehérvár, vagy Csikszere—

Az igazgatók vasárnap ismerkedési estélyre gyűltek össze a kollégium konviktusában, hétfőn és kedden egész nap értekezlet volt, melyen fon- tos tanügyi és szociálpedagógia kérdéseket vi- tattak meg. A zártkörű értekezlet, melynek jegy- zőjél dr. *Büchler Pál* gimnáziumi tanárt kérték fel, hétfőn a kollégiumban, kedden a kath. gim- náziumban folyt le s azon természetesen részt vett a két helyi középiszkola igazgatója: *Paal Gusztáv* és *Retlegi Géza* is. Első napon *Paal*, másodikon *Retlegi* direktor adott fényes ebédet a vendégek tisztelőtére. Az igazgatók nagy el- ismeréssel nyilatkoztak a két helyi gimnázium felszerelése és berendezése, valamint tanítási me- netéről, amiről azáltal szereztek tudomást, hogy egyes előadásokon megjelentek, de megtekintették a város nevezetességeit is. Az értekezlet előadá- sait, melyek nyomtatásba is megjelennek, a köz- oktatásügyi kormány elé terjesztetik.

A vendégek kedd délután utaztak el. A ko- lozsvári tankerület legközelebbi igazgatói értekez- lete Naszódon lesz.

A mindvégig magas színvonalon álló igaz- gatói értekezlet táviratilag üdvözölte a vallás- és közoktatásügyi minisztert és elutasításuk előtt megtekintették a katonai alreáliskola hatalmas palotáját is.

Brassó utján nyer Székelyudvarhely. Könnyű el- képzelni, hogy milyen idő vesztésbe telik, a míg Brassó, vagy Gyulafehérvár hozza a kívánt vást. Ezen a két vonalon e beszélgetés ugyanis szakadatlan folyik, s a mikor pillanatra szünetel, Székelyudvarhely csak akkor kapja meg a vonalat, akkor is csak úgy, hogy a tisztelt kapcsoló hölgy folyton-folyvást belekötög a beszédbe, hogy „még soha sem végeztek?“, „hisz ez rettenetes!“ s ha így nem ér célzt, akkor egyszerűen nyitva hagy egy figyelőt s akkor már a saját hangodat sem ismered meg akárhogyan ordítasz is, mert nem tudod hány embernek a diszkurálása hallszik egy- szor? Először kérsz, majd könyörögsz a nagy ismeretlenhez, végül a szenteket hívod segítségül, s ha ez nem használ, akkor őket is összeszeded, végül izzadt homlokoddal lecsapod a kagylót. És ez belekerül két koronába, ha nem négybe. Ez a mi interurbán telefonunk. Nem előnyére van ez a közönségnek, de tisztán a bosszantságra, nem a modern kor áldása ez, de méreg, mely ha gyakran kényszerül az igénybe venni, megöli idegeidet.

Egy fővezeték lévén Erdélyben, áll elő az a helyzet, hogy pl. Budapesttel bizonyos időpontok- ban lehetetlenséggel határos beszélgetést kapni, vagy a tulhalmozott vonalon, — ha kapcsolnak is — a beszélgetést lebonyolítani. Ha sikerül is össze- kötöttestet kapnunk, — egyetlen vonal lévén, 2—3 hetenként vannak tartós vonalzavarok, — olyan reneteg idő és energia fecsérlésbe, kinos és verejtékes bosszankodásba kerül, hogy elszánt és vasember legyen, a ki ilyen viszonyok mellett a telefont használni kívánja. Tény az, hogy Szé- kelyudvarhely és a Székelyföld jelentékeny része ki van szolgáltatva egy képtelenségig tulzaufolt, agyonkeresett és agyonhajszolt egyetlen vonalnak, melynek elhelyezése is olyan, hogy az ország nyu- gati részével való összeköttetésben vazullusává tesz minket Segesvárnak, Brassónak, Gyulafehér- várnak, sőt Csikszereának is.

Szükséges, hogy az illetékes tényezők, a város és vármegye, vállvetett erővel, a gazdasági élet faktorainak mentől buzgóbb kérésostromával együtt tartasson fel a székelyudvarhely—ma- rosvásárhely—budapesti, avagy székelyudvarhely—brassói direkt telefonvonal megépítésének nagy kér- dését, a melyhez városunk fejlődésének emines érdekei fűződnek.

Erős és mozgalmas akció megindulását szeretnők látni, mert annak a siralompanaszunk hangzatosabb, hogy telefonunk rosz és hiányos, — részvétet kelthet, de haladáshoz nem segít. A multnak azon mulasztásait, melyek az állami be-
rubások elrendelésénél a Székelyföldet mellőzték, jókarat és tetterkés figyelem váltotta fel, a kormány jóindulatát nem egy jel mutatja, tehát időszerű most kopogtatunk.

Hinni szeretnők, hogy ezzel a kérdéssel rövidesen találkozni fogunk nemcsak a városi, de a megyei törvényhatósági közgyűlés termeiben is.

Két dalegylet.

— Székelyudvarhely, mint közművelődési központ. —

Székelyudvarhely, május 9.

Éppen most, amikor dalegyletünk a legutóbbi közgyűlésen adott munkarendjét pünkösdi másodnapi nagy hangversenyyel megkezdte, nem lesz érdektelen rámutatnunk bizonyos központi helyzetre, melyet dalegyletünk messzi vidékekre hatólag máris elfoglalt. Ez a központi helyzet nagy kötelezettségeket támasztott a dalegylettel szemben, melyeknek ambíciózus munkával, magas színvonalu működéssel kell megfelelnie, hogy példát és szellemi művelődésben való szervezetséget adjon a körülötte csoportosuló vidéknek. Ilyen jelentős tartalom sugárzik elő a pünkösdi másodnapi hangverseny műsorából is, mely a magyar dalirodalom legszebb alkotásait viszi a közönség elé, szavalatban bájos és finom zenétől kísérve a legjobb melodramát adja, s műkedvelői színi előadásban is egy igen ötletes és sok derűt hozó bohózatnak kedvezkedik.

Változatosság és benső mélység érzik ki ebből a műsorból. S változatosság és benső mélység kell, hogy legyen a dalegylet további szereplésében is, mert Erdély egész délvidékének a nagy kulturája várja ezt tőle. Nem szófia beszéd, hogy ilyen várakozás van iránta, hanem tények bizonyítják.

Mult hét szombatján a székelykeresztúri ujjonnan alakult dalegylet tartotta első bemutatkozó estélyét, s ez alkalommal dalegyletünk küldöttsége is résztvett ottan, hogy az új dalegyletet kettős teatvéséggel, a dal és a székelyiség teatvésiséggel üdvözölje. A találkozás tullemlte az illető estélyt a szokványos szórakozások keretéből, ünnepléssé változott, melyben diadalmasan emelkedett ki a székely közművelődés gondolata, az érte való nagyratörések elhatározása. Maga a székelykeresztúri dalegylet igen magas színvonalu hangversenyyel adta meg az ünnepos hangulat alapját. Az új egylet *Bersátty* Lászlónak, az ottani állami tanítóképző intézet jeles zenetanárának karnagyisága mellett igen nagy rátermettségről tett tanuságot, nehézenekdarabokat szép előadással, finom felfogással oldott meg, s a közönséget sürü tapara ragadta.

Az estély programját követőleg pedig ugyanennek a közönségnek nagy együttérzése mellett Dr. *Pálffy* Jenő főszolgabíró üdvözölte az udvarhelyi dalegylet küldöttségét, s az üdvözlésből új alkotás tervei fakadtak. Erre az üdvözlésre ugyanis a mi dalegyletünk küldöttségének vezetője válaszul azt az irányszmet adta, hogy az éneklés művészetével és társadalomgyűjtő hatásaival a székelységnek ezredév óta bezárt, magában érlelődött, teljesen sajátagos hangulatú, érzékenységet és szellemi készleteit művelés alá kell venni, a magyar szellemi áramlatokba új változatként behámpolygteni. És nyomban ki is tervezték az erre való együttműködés alapvonalait, nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy dalegyletünk vezetése alatt Erdély minden jelentős pontján bemutatják a székelység kulturális felkészültségét, s elsősorban itt Udvarhelyen rendeznek nagyobb szabásu dalosversenyt, melyben a két dalegylet együttesen és külön-külön is szerepel.

De ezen a magunkból fakadt várakozáson kívül másunban is várunk. Brassóban az ottani magyar dalárda ez évi június 7-én és 8-án tartja ötven éves jubileuma ünnepeit. Az ünnepekre dalegyletünket az erdélyi legjobb dalkarkent várják. Az ottani dalegyleti elnök, Dr. *Hancz* Mihály vármegyei főorvos igen meleg hangu levélben írta meg dalegyletünkről ezt a nagybecsülvélemlényt, kiemelve egyuttal, hogy dalegyletünk ilyen első-sége miatt a legnagyobb súlyt is helyezik dalegyletünk részvételére. Az ottani jubileumi ünnepeken a brassói és más szászvidéki nemzetiségi dalárdák is részt vesznek, mindnyájban magas képzettségűek, a nagy germán szellem hivatott kife-

jezői, s ezek előtt mintegy a magyar szellem reprezentánsaként kell dalegyletünknek helyállania.

Es várják dalegyletüket Nagyszébenbe is. Az ottani magyar dalegylet elnöke, *Gódrí* Sándor kir. ítélőtáblai bíró megbízásából levél érkezett, mely dalegyletünket Nagyszébenbe kéri. Augusztusban lenne az ottani dalegylettel együtt nagy hangverseny, melyben katona zenekar kísérettel és dalegyletünk dalkarával kívánják előadni Erkel és Gróf Zichy Géza operáinak egy-egy hatalmas részletét. Éppugy várják aztán a székely dalegyletet Segeşváron és Erzsébetvárosban, hol mindkét helyen a magyarság színejeva összefogott, hogy dalegyletünk szereplésének sikeresességét biztosítsa, s a hol biztos és tartalmas fellépést remélnek ate-kintetben, hogy a nemzetiségi közönség érdeklődését és bevonását is el lehet érni dalegyletünk révén.

Ennyi várakozáshoz kitartást és sikert kell kívánunk a legjobb szívről. S hogy ez a kitartás meglegyen és a siker is megöjjön, ahhoz szüksege közönségünk támogatása ia. Szüksege, hogy dalegyletünket állandó érdeklődéssel pártfogolja, önbizalmát és többre törekvését folytonosan ápolja. Ennek a fejében biztosan elérni, hogy a dalegyletünk felé messzi vidékekről áradó érdeklődés áthárul magára városunkra is, meghozza városunk művelődésbeli fejlettségének nagybecsülését, s ezen a révén az érdeklődő messzi vidékeknél más tekintetben is ide való csoportosulását. Székelyudvarhelynek ez a központtal való fejlődése tehát igen bizonyosan utban van. Csak éppen e város társadalma is akarja ezt a fejlődést. . . .

S.

Kenessey püspök utiprogramja.

Dr. *Kenessey* Béla ordélyi református püspök, mint jelentettük, 17-ikén délután fél 2 órakor érkezik Székelyudvarhelyre. A kiváló egyházfőt a megye részéről Héjjasfalván *Sebesi* János alispán fogadja; míg a helyi állomáson a város részéről *Gothárd* János polgármester, a Bethlen-utczában felállított diszkapunál Dr. *Solymossy* Lajos egyh. főgondnok fogják üdvözölni. A püspök itt tartozkodása alatt *Vajda* Ferencz esperes vendége lesz.

Az egyházmegye püspöki vizsgálata a következő utiterv szerint fog megtörténni: Május 19-én d. e. *Farcsád*, d. u. *Sükö*, 20-án d. e. *Telcsőboldogfalva*, d. u. *Árvátfalva*, 21-én d. e. *Kisfalud*, d. u. *Kecset*, 22-én d. e. *Patakfalva*, d. u. *Bikafalva*, 23-án d. e. *Hodgya*, d. u. *Ocsfalva*, 24-én d. e. *Telekfalva*, d. u. *Sándortelke*, 25-én d. e. *Homoródszentmárton*, d. u. *Homoródszentpál*, 26-án d. e. *Hodgya*, d. u. *Székelydályka*, 27-én d. e. *Ége*, d. u. *Kányád*, 28-án d. e. *Petek*, 29-én d. e. *Miklósfalva és Szentlászló*, d. u. *Bogos*, 20-án d. e. *Agyafalva*, d. u. *Székelymagyaros*, 31-én d. e. *Mátisfalva*, d. u. *Székelydó*. Június 1-én d. e. *Nagygalambfalva*, d. u. *Kisgalambfalva*, juu. 2-án d. e. *Belfalva*, d. u. *Rugonfalva*, 3-án d. e. *Siménfalva*, d. u. *Nagykisköde*, 4-én reggel 6 órakor a Székelykeresztúri állomásra indulás vissza Kolozsavára.

F. hó 18-ikán, vasárnap délelött 10 órakor istentisztelet lesz, melynek végzetével az egyes hivatalok fognak testületileg a püspöknel tisztelegni.

Ete 8 órakor műsoros-estély lesz a Budapest-szálló színháztermében a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja *Kónya* Jancsi zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Dr. *Kenessey* Béla, erdélyi ref. püspök, az országos Kálvin Szövetség elnöke. 3. Mignon: *Fantaisie* J. B. Singeleé op. 114. Hegedűn előadja *Sabó* Gizella. Zongorán kiséri *Maráth* Aranka. 4. Hivatásunk és feladatunk címen előadást tart *Pálóczy Horváth* Zoltán ügyvéd, Országos Kálvin Szövetség titkára. 5. Chopin J.: *Ballada As-Dur* op. 47. Zongorán előadja: *Saja* Antal ref. koll. zenetanár. 6. Szaval *Bucsi* Endre, homoródszentlászlói ref. lelkész. 7. Népdalegyveleg. Vegyeskarra ártira *Saja* Antal. Éneklő a ref. koll. ifjusági énekkara. 8. Előkép: *Ecce Homo*. Munkácsy Mihály festménye után bemutatja *Haas* Ferencz ref. koll. tanár. 9. Zárzó. Tartja Dr. *Solymossy* Lajos gondnok, a Székelyudvarhelyi Kálvin Szövetség elnöke. 10. Induló. Előadja *Kónya* Jancsi zenekara. — Jegyek előre Székely Déneánél válthatók; a helyárok a következők: Páholy 8 kor., oldalszék 2-50 kor. I. II. III. sor 2-50 kor. IV. V. sor 2 kor. VI.—X. sor

1-50 kor., karzati ülő: I. sor 1 kor. II. III. IV. 60 fill. karzati állóhely 40 fill. diákjegy 30 fill. földszinti állóhely 1 kor.

Szejke-fürdői részvénytársaság.

Székelyudvarhely, május 10.

Egy évvel előbb, lelkes férfiak támogatásával, országos mozgalmat indítottam a hazai tanítók és a társadalom körében oly czéliből, hogy részvénytársasági alapon szervezkedve megvegyük és egy zóna rendszerű gyógyfürdővé kiépítsük az értékes gyógyvizű *Szejke-fürdőt*.

A mozgalom iránt az ország minden vidékén valósággal lelkesedett a tanítóság és sorra küldték be naponként meglepő szép számmal a részvényjegyzéseket. Székelyudvarhely város közönsége szintén a legmelegebben üdvözölte a Szejke-nek országos fürdővé való kiépítését s nem volt egyetlen polgára, akit csak szerencsém volt megtalálni, hogy egy bizonyos számu részvényt ne jogyzett volna. A vételárig szóló részvénydíke jegyzése, ha a kellő időben beérkeznek az aláírású ivatek, már megvult, csakhogy egyszerre a határidő után érkezett be és így a részvénytársaság megalkítását nem lehet megtartani. A beállított nehez gazdasági és pénzügyi helyzet ezen ügynek újra felvételét ez ideig késeleltette, de most, miután levelezés és személyes kérdézőzködés után meggyőződtem, hogy az előbbi részvényjegyzők egy újabb alapítás részére is fontartják a jegyzett részvényeiket, a *Szejke-fürdői részvénytársaság szervezése ügyét* ismét felveszem, s ez uton is mély tisztelettel kérem a városi és vármegyei közönség minden egyes tagját: támogassák részvényjegyzéseikkel ezen, mindnyájunk ideáljai képen kialakult eszme megvalósítását. E tekintetben a vármegyei tanítók dicsérendő jó példával járnak elől, amennyiben a mult hét folyamán két, a *Róm. kath. Tanítóegyesület Sövidéki és az Udvarhelyvármegyei Tanítóegyesület Székelyudvarhelyi körülükön* mondták ki egyhangu lelkesedéssel, hogy: a *Szejke-fürdői részvénytársaság megvalósítása iránti mozgalmat a legmelegebben üdvözölik és a körök minden tagjának részvényjegyzéssel való pártolásra ajánlották. Az Udvarhelyi kör 150 K vagyonából 130 K-t részvényváltásra megvásárolt, a Sövidéki kör pedig, melynek külön pénztára nincs, az évi általános közgyűléssel fog részvényt jegyezteni. De az ország minden vidékéről egyekek, tanítók és más testületek részéről naponként érkeznek részvényjegyzési bejelentések.*

Elvitathatatlan tény, hogy Székelyudvarhely város közönségének hatványozottan nevezetes érdeke a Szejke-fürdőnek mentől nagyobb mértékben való kiépítése, hiszen a nagyarányu idegen forgalom ide koncentrállása egész gazdasági életünkre felpezsdülést és fokozott mértékű előhaladást jelent. Meg vagyok győződve, hogy városunk közönsége az újból kibocsátandó részvényaláírás mozgalmat is ép oly meleg rokon-szonnyal fogadja, mint az első neki indulást, annyival inkább, mert aki egy kis fáradságot vesz, hogy a Szejkére kiránduljon, a mostani ujtásainkból is meggyőzhetik, miszerint itt alkotni és szép dolgot teremteni lehet, megléven hozzá a bő forrásu, utólréhetetlen gyógyvíz, az építészre alkalmas terület, melyet a megalakuló részvénytársaság 100—200 négyezsgöles, örök áron eladandó villatelkeknek ki fog parcellázni. De biztosítja a megalakulás sikerét az a körülmény is, hogy eladó tulajdonosok a vételár $\frac{1}{3}$ -ad részének részvényjegyzéseken való összehozása esetén $\frac{1}{3}$ -ad részét szintén lejegyzik és így igen nagyarányu öszeggel segítik a részvénytársaság megalakulásának lehetőségét. Ha tehát a vételárig gyűl össze a részvényjegyzés, ugyanis megalakítjuk a részvénytársaságot, mert a villatelkek árából befolyó öszeg, valamint a megalakulás ténye után kiutalványozandó 2000 korona évi államségely jelentékeny öszveget fog adni a további fejlesztésre.

Teljes reménységgel vagyok, hogy a hazai lelkes tanítók, más társadalmi állásu egyének és a város közönségének ismert hathatós pártolása és támogatása, meghozza a várt eredményt. Mint-hogy a szervezés eddigi öszes költségeit magam hordoztam s a megalakulásig ezután is hordoznom kell "a Tanítók Társadalmi és Iskolai Tevékenysége" czim alatt egy nevelési és köztevékenységi utmutató munkát adok ki oly czéliből, hogy ennek jövedelméből fedezzem a szervezés felmerülő költségeit. Előfizetési ára 2 korona. Részvényt bárki jegyezhet totázs szerinti mennyiségben. Szejke-fürdő R. T. Ügye jelenlegi állásának ezen rövid ismertetése után, tisztelettel kérem ugy a részvényelőjegyzési bejelentéseknek, mint ezen actió költségeihez való hozzájárulásnak — előfizetéképen

— hozzám való szives beküldését, vagy személyesen való bemondását. Erős a hitem abban, hogy ezen, a város közönységét oly közelről érdeklő közérdekű ügyben való tevékenységem, minden városi lakosnál rokonszenvre, pártolásra és segítő támogatásra talál, úgy az egyik, mint a másik irányban, mely esetben bizton remélhetjük, egyértelmű hőkvánóságunk teljesedését, hogy: *Székelvudvarhely* mielőbb firdővárossá fejlődjék.

Gyorkos Mihály.

HIREK.

Székelvudvarhely, május 11.

Pünkösdi tűz.

Pünkösdi tűznek ünnepe, köszöntelek! Az a naiv egyszerűség, mellyel az evangélium rólad beszél, szinte nem is sejteti, hogy tőled, belőled indult ki mindaz a fény és melegség, mely a letrött pogány világ romjain a haladás és fejlődés be nem látható utjaira igazította s ez utakon a nemes gondolatok és tiszta érzések tűzével hősi tettekre tüzelt az emberiséget.

Az isteni szeretet kiáradásának ünnepe vagy Pünkösdi! Krisztus tanítványai, tizenkét egyszerű halászbombárt várt a Te égi tűzre s apostolokká, az Isten szeretetének lángszava hirdetőivé lettek, mikor veled töltekeztek. A Te tűzed tette azt, hogy remegés, a kishitűség minden gyávasága nélkül észleltek el a világ négy tája felé s ismeretlen népek között a hatalmasok minden fegyvere és fenyegetése ellenében bátran hirdették és terjesztették a Krisztus evangéliumának sokszor nagyon is kemény igazságait. És megostorozhatták, megkövezhették, olajba főzötték, vasoston súthogatták, vadállatok elé dobhatták, keresztre huzhatták őket, de amit egyszer igazságnak tudtak, ami egyszer az isteni Mester tanítása nyomán meggyőződésévé érlelődött a lelkükben, abból soha senkiért és semmiért egy atonyt sem engedtek. A Te lelkeket gyújtogató tűzed töltötte meg a római arénák porondját. Kis gyermekek, gyöngye nők és erős férfiak ezrével, hogy mint rettenthetően hősök menjenek a halálba a Krisztus igazságainak szeretetért. Néző kertjeinek élő fákyáit a Te tűzed gyújtogatta. A katakombák földalatti sötétjében a Te tűzed világított. És az üldözöket elvezettek, a kacagó, tapsoló gyilkosok meghaltak, és a Te tűzed melegében és fényében új, szebb, nemesebb életre született az emberiség.

Csakugyan: sanguis Marthorum semen Christianorum! csak a legnagyobb, a legszentebb eszméknek és érzéseknek vannak martírjai és nincs eszme és nincs érzés, mely több martírral dicsekedhetnek, mint a kereszténység. Az emberi fejlődés utjain ebből az örökerejű magból törtek s törnek ma is az ég felé a nagy erőfeszítések, nagy kiindulások és koncepciók óriásai s ebből a magból fakadtak s fakadnak ma is a legtisztább s legszentebb érzések virágai.

A történelem a megmondhatója: az első pünkösdi óta hányszor támadtak föl botor kezek és ostoba agyvélők, akik kidöntötték az írásokat és letarolták a virágokat. Hiába! A Te tűzed fényében és melegében a mag mindig újra kihajtott s onny század után ma is az óriások árnyékában kap erőre a küzdő emberiség s ma is ezek a virágok töltik meg színnel és illattal a tülekedő élet szürke laposságait.

A modern tudomány, a holnapos irodalom és a futurista művészet kis és nagy füles bagoly-madarai tehát hiába huhogják, hogy a kereszténység meghalt. Dehogy halt meg. Ellenkezőleg! Emberhez méltó élet s ez élet keretében haladás és fejlődés csakis azért van a földön, mert a kereszténység minden butaság, minden gonoszság és minden örület ellenére a Te tűzed erejével él és dolgozik a lelkekben. A Te tűzed pedig isteni erő. A Megváltó Isten gyújtotta azt meg a lelkekben. Bárhogy fojtogatják is, soha ki nem alszik.

Ezért tudom hinni, ezért kell hennem s ezért hiszem is erősen, hogy az evangélium szerint iga-

zódó emberiséget boldogságot kereső útjában soha senki és semmi meg nem akaszthatja.

Pünkösdi tűznek ünnepe, köszöntelek!

A Népevelési Egyesület vál. ülése.

A Népevelési egyesület igazgató választmánya f. hó 9-ikén ülést tartott.

A gyűlésen az egyesület titkára beszámolt az 1912—13. tanév téli időszakában rendezett analfabéta tanfolyamok és ismeretterjesztő előadásokról s ezzel kapcsolatban a tiszteletdíjak kiutalása érdekében tett elnöki intézkedésekről. Bejelentette, hogy az orsz. gyermekvédő Liga és a Pátronáge egyesületek orsz. Szövetsége az egyesület gyermekvédelmi szakosztályi működését tudomásul vette s az egyesületet legmesszebb menő támogatásban részesítik. Az Országos Közművelődési Tanácsa Vétési László „Szeread a földet” című szociális irányú előbeszéléséből az elnökség előterjesztésére az egyesületnek szétosztás czéljából 100 pl. küldött. A könyveket a munkás és családsegély pénztárról szóló népszerű előadások alkalmával határozta szétosztani a választmány.

Tudomásul vették a munkás és családsegély pénztár 4545. számú azon leiratát, melyben arról értesíti az egyesületet, hogy a nyugdíj pénztár tagjai tanított nem lehetnek. Karácsonfalvi ismeretterjesztő előadások díjazása tárgyában szóló főispáni leiratára az elnökség felterjesztését jóváhagyólag tudomásul vették. A székelvudvarhelyi m. kir. adóhivatal részére 1 drb vármegyei falu térképét adományozták. Ujzékelyi helyi bizottság elnökének jelentését pénztári nyilvántartásba vették. A homoródszentpáli ifj. egyet. mintaszervei működését elismerőleg vették tudomásul.

A kolozsvári m. kir. posta és távirada igazgatóság azon értesítésére, mely szerint a m. kir. keresk. miniszter az egyesület portó mentességét megadhatónak nem találta, újabb kérvényt nyújtanak be a keresk. kormányhoz. Lakatos János vágási lelkész a vármegyéből történt eltávolítása folytán a tagok sorából törölték, Kádár Gyula tagságát 1911. évtől kezdődőleg elismerték és nyilvántartásba vették. Paál S. egyet. pénztárosnak a tagdíjak peres felhajtásáról tett jelentését jóváhagyólag tudomásul vették s részére a szabályszerű felhatalmazás megadni határozták. Az atyhai róm. kath. iskola tagsági kötelezettségének megállapítására tiktárt és pénztárosat felkérték. Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelőnek az analfabéta tanfolyamok támogatását íjgyzőknyvi közönetet szavaztak. Az alapszabályokat átülőgöző bizottságnak működési időjét f. évi jun. 15-ig meghosszabbították. Chalupka Rezső s. tanf. indítványára kimondták, hogy feliratilag fordulnak a kormányhoz a katonai analfabéta tanfolyamoknak törvényhozásilag való bevezetése iránt s az összes szakminisztereknek megküldendő kérvényt másolatban az ország törvényhatóságai, kulturegyleteivel támogatás s hasonló irányú kérvényezés czéljából felhívás kíséretében közlik.

Személyi hir. Ugron János főispán és Sebesi János alispán egyes, minisztériumokban levő megyei ügyek jóváhagyására végett, e héten Budapestten tartózkodtak.

Gazdasági tudósítók. A földmivélesügyi miniszter Ajtay János unitár. lelkész a homoródszentpáli, Gál Sándor tanított az oroszhegyi körzetre rendes gazdasági tudósítókka kinevezte.

A Gyermekeknap eredménye. Jelentettük, hogy a május 1-én rendezett gyermekeknap szép sikerrel járt. A Lyga elnökségétől vett értesítés szerint 286 K 73 fill. folyt be a templomokban és az utcákon kített perselyekbe. Ezen összeg a következőleg oszlik meg: a rom. kath. templomban: *Madarassy* Varonika és *Kolláth* Lajosné, és a szt.ferencziendiek templomában: Dr. *Burnás* Imréné és *Flórián* Kristófné gyűjtése 15-16 K, a ref. templomban: Dr. *Ivildór* Ernőné, *Szylveszter* Andorné, *Biró* Istvánné és a *Solymossy* nővérek gyűjtése 28-22 K, az unitárius templomban: *Barabás* Andorné és *Dollny* Róbertné 5-48 K, a lutheránus templomban 3-92 K, Kossuth-utca jobb oldalán 8—11-ig: *Császár* Marika és *Darócsy* Margit, 11—1-ig: *Biró* Istvánné, *Messey* Nellike és *Koncs* Mária gyűjtése 56-03 K, a bal oldalon: 8—11-ig *Tócsér* Gizi, *Frank* Rózsika, 11—1-ig *Lántky* Lelő és Buba 70-28 K, Bethlen-utczában: 8—11-ig *Csendör* Marika, *Györi* Mariska, *Kovács* Erzsike, 11—1-ig *Ferenczy* Györgyné, *Gál* Irma és *Szó* Ilse 68-51 K, a Petőfi-utczában *Hegyi* nővérek gyűjtése 27-24 K. — A gyűjtőknek szive fáradozásukért a Lyga elnöksége ezton nyilvántítja hála köszönetét.

A vítaestély előkészítése. A marosvásárhelyi keres. és iparkamara megbízásából *László* Gyula másodtitkár folyó hó 6-án Székelyudvarhelyre érkezett, hogy az ősz folyamán tartandó vítaestélyt előkészítse. Ez alkalmából *Paál* Árpád megyei főjegyző a megyeház kistermébe értekezletet hívott egybe, a mikor a főjegyző felkérésére *László* Gyula tette meg előterjesztését. A székelvudvarhelyi város helyzetét abban látja, hogy nincsen egységes közgazdasági közvélemény; ennek elérésére alkalmasnak tartja a vítaestélyek tartását, mellyel az ipari kirendeltségnek is meg lesz könnyítve a munkája. *Paál* Árpád megköszönte előadónak szives fáradozását és a maga részéről az iparfejlesztés érdekében a fogyasztó közönsegről való gondoskodást tartja első feladatnak. *Hlatky* Miklós pénzforrások teremtését, *Zöld* János az önálló vámtérület felállítását óhajtották. Felszólalt még *Koncs* Ármán, ki figyelmébe ajánlotta az értekezletnek az őszinte meggyilatkozást, mert csak így véll lehetne a bajok orvoslását. Az értekezlet végül is abban állapotott meg, hogy felkéri a kamarát és az iparfejlesztő bizottságot a vítaestély megrendezésére. Ide vonatkozólag véleményünket első helyen mondjuk el.

Közgyűlés a városházán.

Székelvudvarhely város képviselőtestülete 9-én délután *Gothárd* János polgármester elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott.

Napirend előtt *Gáspár* Balázs képviselőtestületi tag az uszoda mibenléte fölül intézett kérdést a polgármesterhez, mert úgy látja, hogy a mult évi nagy lelkesedés alábbhagyott. Elnök kijelentette, hogy a város uszoda létesítésével nem foglalkozott, de alkalmas hely annak felállítására nincsen is. *Becsek* Aladár megjegyzi, hogy a Koccsolyaegylet kívánta létesíteni az uszodát és már a szükséges anyagi eszközöket is megszerelte, azonban az egész évben tartó esőzés, de különösen a nyár elején mindjárt beállott árvizek az építést lehetetlenné tették, de eltekintve attól, hogy a gyakorlati emberek által a kollegiumkerbe vezető hidon alul, uszoda részére kijelölt hely egyik szomszédos birtokosa azon hírről, hogy az uszoda oda készül, — szives fogadtatás-ként omeletes trágya dombot hordatott közvetlen a kijelölt hely mellé — szóval ottól eltekintve, bebizonyosodott, hogy uszodát a Küküllő-partjára létesíteni addig, amíg valamely szabályozás nem történik, nem lehet. *Hlatky* Miklós a Küküllőhöz bejáró helyek szaporítását és a városi sósukat mielőbbi kiadását sürgette meg. Elnök szerint a Küküllő balpartjához hat bejáró vezet, de más-különbösen is, a mikor a vízvezetés előkészítés alatt áll, kisajátításokat eszközölni nem tartja a város érdekébe. A sósuktra nézve megjegyzi, hogy annak létesítése gondoskodása tárgyát képezi, s a száraz idő beálltával ez irányban a szükségeseket megteszi. *Gáspár* Balázs személyes kérdésben szólal fel és megjegyzi, hogy az a trágadomb, melyet ő hordatott oda, nem volt omeletes.

A tárgysorozat első pontját a helyügyminiszternek a városi rendőrség fejlesztésére kiutalt 5000 korona államsegély felosztására tett javaslata képezte. Az összeg általunk már ismertetett miniszteri rendeletnek megfelelőleg leaz felhasználva.

A villamos üzem 1912. évi zárásmadását tudomásul vették. Ezerint az üzem bevétele 76713-80 K, kiadása 44713-89 K volt, s így fölöslege 31999-91 K, mely összegből levonva az üzemléleti díjat, mely 20305-12 K, marad tisztanyereség 11694-79 K. Ebből azonban még mindig levonandó az 1908. jun. 4-től 1909. decz. 31-ig felmerült 30443-25 K veszteség, továbbá levonandó 1910. jan. 1-től decz. 31-ig felmerült 3172-29 K veszteség, s ebből levonva az 1911. évi 4925-98 K tisztanyereséget, 1912. jan. 1-ére átvésztettelt 28689-56 K veszteség, melyből újból levonva az 1912. évi 11694-79 K tiszta nyereséget, 1913-ra

Átjött vezetés 16994-77 K, mely tisztelettel és szerénykedéssel megköszönjük a folyó évi tiszteletdíjra való elnyújtást, vagy pedig leiratát, mivel a jövő 1914. évi vezetés nem vihető át, s annak az évi tiszteletdíjából már a várost 50 aszálék illeti.

A Batthyány-terem a fogasztási és vámbírói részére 300 koronával bérelt helyiségre vonatkozó szerződést elfogadták. Tudomásul vették, hogy a rendőrkapitányi hivatal átadása Ferenczy Béla kapitánynak megtörtént. Laiber Dénes díjok azon kérését, hogy fizetése előlegez részként utalványozassék, teljesítették. Végül a pénztár vizsgálatáról felvett jegyzőkönyvet tudomásul vették, mire a gyűlés véget ért.

As erdélyi kath. tanáregyesület folyó évi kongresszusát f. hó 13-ikán tartja meg Brassóban, melyen a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium tanártestület képviselőiben **Embery Árpád**, **Szemler Ferencz**, **Kovács János**, **Szász József** és **Jancsó Béla** tanárok vesznek részt. A kongresszuson **Embery Árpád** a vegyes eljárással egyesítéséről előadást fog tartani.

Házasság. Dr. Olosz Péter ügyvéd f. hó 12-én tartja esküvőjét **Gáspár Irénnel**, Székelyudvarhelyen.

A erdélyi birtokpolitika kérdésének előadása és megvitatása véget az Erdélyi gazdasági egyesület szeptember 7-ikén Kolozsvárt gazdasági ülését rendez. Ezen jelentős gyűlés előkészítése végett f. hó 18-ikán Kolozsvárt érkezik lez, melyre **Sebesti János** alispánt is hivatalos.

Színészek jönnek. Két egész éve annak, hogy színházunk nem kereste fel Székelyudvarhelyt. Ennek oka részint az átvonuló színházak voltak, melyek nem lelkiismeretesen kívánták kielégíteni az igényeket, részint maga a közönség volt, mert gyenge pártfogásával nem biztosított előrendű társulatnak tisztességes megélhetést. Most, minden pénznök világ daczára is örömmel kell jelentenünk, hogy bosszu idő után, színház áll a városnak. Ugyanis **Mariházi**, a kecskeméti előrendű színház igazgatója, avégett kereste meg **Gotthárd János** polgármestert, a színház bizottság elnökét, hogy a társulat bevonulását tegye lehetővé. Az adott válasz alapján a társulat titkára a napokban ide érkezik, amikor a tárgyalások és megállapodások szóbelileg lesznek elintézve.

Érettségvizsgálatok. A ref. kollegium érettségi-vizsgálataihoz kormányképviselőnek Dr. **Szász Farkas** budapesti ref. theologiai akadémiai tanárt küldötte ki a kultuszminiszter.

Fagyos szentek. Május közepe felé, amikor a fagyos szentek nevenapjai elérkeztek, régi idők óta aggódik a magyar. Ilyenkor szokott ugyanis eldölni, hogy a fagy elviszi-e, vagy meghagyja a termést? Mert hát később, leszámítva az Orbán napot, a fagy veszedelme nem tenyegedőzik a gazdák nyugalma helyére. Az idén különösen nehezen várják a három fagyos szent békés elvonulását, mert ezúttal sokkal több forog a koczkán, mint forgott bármikor, a legöregebb emberek emlékezőtehetségének határán belől. A harmadévi gyöngye a tavalyi rossz termés — amihez most holmi háboruszkodás is járult, — igen megnehezítette az életet mindenfelé. Az inség mutogatja magát és még rettenetesebb képet fest arra az esetre, ha fagy venné el a termést. Föltétlenül jó esztendőre van szükség és milliók reménye függ az időjárásról. De más tekintetben is indokolt az aggodalom. A jelek ugyanis arra mutatnak, hogy a fagyos szentek becsületes magaviselete esetén hatalmasan bő aratásra van kilátásunk buzában, gyümölcsben, borban egyaránt. Az esztendő igen jól viselte magát, kivéve ama doros éjszakát, amely a barackotok magával vitte. A gazdák köréből az a hír érkezik, hogy jól áll minden s hogy a csűrök és kamrák meg fognak telni, a sorvadó erényekkel együtt. Hát ezért forog most jóval több a koczkán, mint máskor; amikor elég készlet volt, a amikor még nem koldult ki a lakosság. A közelgő fagyos szentek egyébként, amiknek elsője egy-két nap múlva jelentkeznek, meglehetősen íjezőt időjelek után jönnek. Az idő hővőre fordult ugyan, de remény lehet rá, az időjelző állomás vizsgáló szavai után, hogy minden nagyobb baj nélkül tullezzünk a fagyos szenteknek.

Eljegyzés. **Lőrincsi Erzelke** és **Tolvaj Tibor** mult hó 26-án tartották eljegyzésüket.

Unitárius tanárok érkekezete. A kolozsvári és székelykereszturi unitár. gimnáziumok tanárai f. hó 9-ikén Székelykereszturra az unitárius gimnáziumban érkekezletet tartották. A nyilvános érkekezleten a középiskolai zene- és énektanítással **Sándor János** kolozsvári tanár foglalkozott. Természettudomány és a középiskola czimen érkekezletet tartott dr. **Szolga Ferencz** tanár; a Kaiserlauternben rendezett VII. szüneti tanfolyamot ismertette **Gálvaly Sámuel** tanár; a lerajzolás tanítását előadta **Nagy Lajos** tanár; a kolozsvári tankerület igazgatói marosvásárhelyi érkekezletét ismertette **Pap Mózes** igazgató.

Pintér Imre, akinek nevének csak a minap olvastuk Az Est színházi rovatában Blaha Lujza és Banda Marci mellett, a gramofon éneklésekből kifolyólag, pünkösdt vasárnapján, azaz 11-én, tartja egyetlen estélyét **Parlagi Kornélia** neves szobrette primadonna, **Dési Jenő** szalonkomikus és **Cseglédi Gyula** zeneszerző társaságában. Az est iránt, mely a Budapest-szálloda színháztermében lesz megtartva, a vidékről is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul és a kitűnő, mindvégig mulattató, fehér családi műsor itt is épp úgy meg fogja tenni osztatlan hatását, mint legutóbb Arad, Kaasa, Miskolc, Zombor stb. stb. városok színházaiban, ahol már a déli órákban alig volt jegy kapható. Ugy az énekek, mint a színpadi apróságok és politikai aktualitások a legszerencsésebben vannak összeválogatva és bőven gondoskodnak arról, hogy a közönségnek egy pillanatra se legyen alkalma az unatkozásra. Az est jegyei Székely Dénes könyvkereskedésében válthatók előre, vasárnap pedig d. e. 10 órától a Budapest-szálló színház tornéba.

Dr. Koncz Lajos ügyvéd irodáját Székelyudvarhelyt, Bethlen-utca 9—11. szám alatt megnyitotta.

Halálozás. Jelentettük, hogy **Horváth Kálmán** a kolozsvári kir. ítélőtábla nyugalmazott bírójá f. hó 2-ikán elhunyt. Haláláról a család a következő gyászjelentést tette közzé:

Horváth Kálmán sz. **Dod Róza** mint feleség, **Horváth Kálmán** székesfehérvári kir. közjegyző és **Horváth Károly** székelyudvarhelyi kir. közjegyző, mint az elhunyt fia, továbbá menyje: **Horváth Károlyné** sz. **Óvári Ilona**, unokái: **Horváth Margit**, **Klára** és **Gida**, testvérei: özv. **Zonda Lászlóné** sz. **Horváth Laura**, gyermekivel együtt és **Horváth Irma** mély fájdalommal tudatják, hogy **Horváth Kálmán** a kolozsvári kir. ítélőtábla nyugalmazott bírójá f. hó 2-án este 7 órakor, hosszúságú szünet után, életének 73-ik évében meghalt. Drága feledhetetlen halottunkat folyó hó 5-én d. e. 10 órakor fogjuk **Fadrusz János**-utca 5. szám alatti lakásáról a kolozsvári temetőbe eltemetni. Az elhunytunk határozott óhaja folytán kérjük a koszorúk mellőzését. Egy nemesen érő szív szünt meg dobogni! Egy magyar emberrel lett kevesebb!

Oltáregyleti estély. Tordáról írják lapunknak: A tordai Oltáregylet f. hó 2-ikán szépen sikerült estélyt rendezett a bérmautján ott időző **Majláth** gróf püspök tiszteletére a vigadó nagytermében. Az estélyt ide vonatkozólag az teszi jelentőssé, hogy azon **Szemler Ferencz** főgimn. tanár tartott nagy hatású beszédet a jövő nemzedékről.

Tanítógyűlés. Az Udvarhelyvármegyei Tanítógyűlés Székelyudvarhelyi járásköre folyó hó 2-án tartotta az évi rendes tavaszi gyűlést Székelyudvarhelyen, az áll. el. fuiskola IV-ik oszt. tantermében, **Rossondai István** járásköri elnök elnökletével. Gyűlés előtt **Paál Sándor** székelyudvarhelyi áll. tanító tartott szépen sikerült gyakorlati tanítást VI-ik osztályú növendékekkel a levegő alkotó részéről, kísérletezéssel. A gyermekek hazabocátása után **Rossondai István** elnöknek szépen átgondolt, magas színvonalú elnöki megnyitójával kezdetét vette a gyűlés. A tanító szaklap és a tanítók Otthona javára kiadott tanítók irkájá támogatását célzó elnöki előterjesztések után jegyzőkönyv olvasás és hitelesítés volt, mit követelt **Gyerkés Mihály** ig. tanító módszeres érkekezése az olvasás tanításáról és módszeres kezeléséről, közben bemutatva gyakorlatilag az irányelvek gyakorlati kivitelét is. **Paál Sándor** Bardocz Pál-féle szemléltető egészségtani falitablát, **Molnár Aladár** pedig **Kertész Albert** földrajzát ismertette, felolvasva annak előnyeit és hátrá-

nyait. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése alapján **Demeter Miklós** pénztárosnak a felmentvényt közzönettel megadták. A tanítók fűrdőjére 5 drb részvény jegyzését megavazták. Jövő gyűlés helyéül Bikafalva község jelöltetett ki. Gyűlés után sikerült közebbé volt a Barkóczy vendéglőjében, hol számos pobárköszöntő hangzott el.

A tornatanítás érdekében. A közoktatási miniszter megbízásából **Szemző Lajos** polgári isk. igazgató, tornafelügyelő körutjában f. hó 8-ikán Székelyudvarhelyre érkezett, hol a főreáliskolai tornatanítást vizsgálta felül, melynek eredményeképpen teljes elismerését fejezte ki **Dobó Zoltán** tornatanárnak.

x Természetes, vagy mesterséges módon tápláljuk gyermekeinket? Csakia természetes módon, ha az anyának ez bármiképpen lehetséges. — Csupán azükség esetén, főképp az elválasztás idejében lép jogába a mesterséges tápszert, ennek azonban feltétlenül kifogástalannak kell lennie, hogy hatása folytán a csecsemő erőteljesen fejlődjék és izmai erősödjenek. Az egyetlen általános ismert és minden orvos által legmelegebben ajánlott gyermekétápszert a **Neutlé** féle gyermeklétszert, mely minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Próbadozokat teljesen díjtalanul küld a **Henri Nestlé** cég, Wien I., Biberstrasse 117.

Iskolai alapítvány. **Palló Imre** kolozsvári birtokos, a ref. kollegium egykori növendéke, kedves emlékü néhai szülei emlékére „mátisfalvi Palló Imre és neje nagyalambfalvi Hegyi Lidia” czímmel a ref. kollegiumnál 1000 koronás alapítványt tett.

Az udvarhelyi róm. kath. tanítóegylet szeptemberi főgyűlése f. hó 5-én Oroszhegy községben tartotta meg rendes tavaszi gyűlését **Gál Sándor** r. k. tanító, járásköri elnök elnökletével. A gyűlést szentmise előzte meg, mely után az iskolában tartották meg a szokásos gyakorlati tanításokat. Ezúttal **Kis András** helybéli plebános a vallástantól Jeruzsálem pusztulásáról, **Gál Gyula** tanító pedig a földrajz köréből tanítottak sikeresen. Tanítás után **Gál Sándor** elnöki megnyitójában a kartási ösztöndíjra és a falu vezetőinek együtt munkálására hívta fel a figyelmet. Jegyzőkönyv olvasás után **Bálint** Károly korondi tanító a tanítószög szociális teendőiről, anyagi ügyeiről tartott sikeres felolvasást. **Antal János** szenttamási kántortanító talpraesett szavalata. **Bálint** József oroszhegyi tanítóknak **Gál Gyula**, **Hajdu Géza** által hegedűvel kísért kiválóan sikerült melodramája készítettek ki a gyűlést. **Bálint** Zoltán etédi kántor-tanító azon indítványát, hogy a vármegyei gazdasági egyesület a tanítógyűlések alkalmával a közönségben előadást tartasson, elfogadták. **Bálint** Károly indítványára a tanítói fizetésrendezés ügyét állandóan felszűnt tartják. Jövő gyűlés helye Szentlélek községbe jelöltet ki. Gyűlés után **Gál Sándor** kántor tanító vendégszerető házána közebbé volt.

A Korosolyázó egyesület választmányá 9-ikén tartott ülésében a tavaszi közgyűlést f. hó 18-ikára kitűzte. A közgyűlés abban az esetben ha kellő számban nem jelennek meg a tagok, 25-ikén lesz megtartva.

Az áll. főreáliskola érettségi vizsgálataihoz a kultuszminiszter **Macskásy Lajos** főigazgatót küldötte ki kormánybiztosnak.

Öngyilkos sikkasztó. Szatmárról jelentik: Az itteni ügyészség elfogató parancsot adott ki **Vida Ignác** nagymadarási, volt **nagyalambfalvi** körjegyző ellen, aki nagyszöggyűlési hivatali pénzeiket sikkasztott. Minap a szolgabíró vizsgálatot tartott a jegyzői hivatalban és arra a fölfelezésre jutott, hogy **Vida** évek óta hamisítja az adóbeszedési naplókat. **Vida** Budapesten öngyilkossá lett.

Fotball-mérkőzés. A főreáliskola és áll. szakiskola csapatai 4-ikén mérkőztek 6:0 eredménynyel, a főreálisk. csapat javára.

Az „Erdővidéki Tanítóegylet” választmányá az évi vendégtalálkozást folyó hó 19-én Középján tartja meg **Hegedűs Lajos** elnökletével. Tárgyszorozat: 1. Gyakorlati tanítás. Tartja **Török Albert**, miklósvári róm. kath. igazgató-tanító az V—VI. osztályban „A mezőrendőri törvényekről”. 2. Elnöki megnyit. 3. A gyermektanulmányi kongresszus és kiállítás ismerteti **Benedek Irma** köpeczi áll. isk. tanítóné. 4. A népiskolai énektanítás feladatáról előadást tart **Hackl N.** Lajos országos énekkörtáji felügyelő. 5. A nyugdíj-revizióról felolvas **Barthos** Görög nagyajtai áll. isk. igazgató tanító. 6. A szolgálati pragmatikáról felolvas **Erdős Mihály** áll. isk. tanító. 7. A középajtai kulturális állapotokat bíráló bizottság jelentése. 8. Iditványok. 9. A tanítás zártkörű bírálat. 10. Névsorolvasás.

Uj ügyvéd. Dr. Kertész Árpád székelykeresztúri ügyvédjelölt, a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt f. hó 2-ikán az ügyvédi vizsgát szép sikerrel letette.

Tanulmányi kirándulás. Az állami fő-reáliskola ez iskolai évben is rendez ifjúsági tanulmányi kirándulást. A terv szerint az ifjak a székely kővasut mentén fekvő helyiségeket keresik fel.

Társas utazás Németországba, Franciaországba, Sveiczba, Felsőolaszországba és az Ausztriai Alpessébe július hóban. Július 2-án indulás Marosvásárhelyről gyorsonaton Bécsbe. Július 3-án és 4-én Bécs. Július 5-én Salzburg (esetleg kirándulás Königssee és Berchtesgaden). Július 6-án Herron-Chiemsee. (II. Lajos bajor király gyönyört kastélya München. Július 7-én, 8-án és 9-én München. Július 10-én Lindau, Bodensee, Schaffhausen (Rajna vízesés). Július 11-én, 12-én, 13-án, 14-én, 15-én és 16-án Páris. (Kirándulások Versaillesba, Fontainebleau). Július 17-én utazás Zürichbe. Július 18-án Luzern. Július 19-én kirándulás a Vierwaldstätti tavon és a Rigire. Július 20-án kirándulás Axenstrassera, Telleplatte, Tellekapelle. D. u. Szentgotthardon Át Millanóba. Július 21-én Milano, (Galeria, Doumo, halotthamvasztó, Da Vinci „Utolsó vacsora“ megtekintése). Július 22-én Desenzano, Gardató (hajón), Riva. Július 23-án Riva, Limone. Arco. Július 24-én Bozen, Franzefeste, Toblachon át Klagenfurthba (Wortbersee). Július 25-én Semmeringen át Baden, Wien. Július 26-án bajn Budapestre, esato gyorsonaton haza. Július 27-én érkezés Marosvásárhelyre. Az utazás Magyarországon gyorsonaton II. osztályban, azontul III. osztályban, hajon, mindentűt I. oszt. történik (Vonatn lehetőleg külön kocsiiban — a résztvevők számától függ). A társaság zártkörű. Az utazáson való részvétel díja 450 korona, mely összegért jár: 1. az utazás, 2. a szállás és teljes ellátás (italok nélkül), 3. podgyaszok szállítása pályaudvartól szállóig és vissza, 4. a szükséges vezetők díja és a muzeumok sbt. belépődíja. Jelentkezni lehet Haner Viktor felső kereskedelmi iskolai tanárnál (Marosvásárhely) május hó 20-ig. A jelentkezésnél fizetendő 100 korona, a többi legkésőbb június hó 25 ig. Az összegek beküldendők a „Közgazdasági Bank és Takarékpénztár r. t.“ czímre a czél megjelölésével. Az utiterv egy van összeállítva, hogy az utazás mindig csak nappal történik, kivéve 1. 9. és utolsó éjjele. Teljes és pontos utitervet (a szállodák megjelölésével) kap minden résztvevő június hó közepén. Bővebb felvilágosítással bármilyen tekintetben szivesen szolgál a rendező.

Ajánlott levelek a postaszekrényben. Május elsejével lépett életbe a postának az az újítása, hogy az ajánlott küldeményeket eszentul nem kell éppen a postahivataloknál földadni, hanem egyszerűen be lehet dobni a levélgyjűjtő szekrénybe. Erre a célra a posta 16 és 35 filléres borítékokat hoz forgalomba. A borítékokra kívül a feladó nevét is rá kell írni, aztán, ha a feladó jelentkezik a gyűjtő postahivatalnál, ott megkapja a feladásról szóló igazolványt. Ugyanugy lehet ajánlottan küldeni levelezőlapokat, nyomtatványt és árumintát is.

Tovább sétálunk.

— Nos halljuk a csodát — azúl a nyájás idegen. — Hát kérem az ugy volt. Ez a hólyg, kit az ég olyan terjedelemmel áldott meg, hogy ha Montenegro rúdlé, semmi sem látszanék ki belőlle. nos ez a hólyg elment a minap egy iskolai önnepélyre. Mire odaért, a terem szűfőségét megélt, székek, padok egyaránt elfoglalta. A hólyg libegve megáll, erre is néz, arra is néz, sehol sincs számára hely. De mintha az egyik padon mégis lehetne szorítani egy kis helyet... Odamegy a pad szélén ülő kisaszonyhoz és fölébe súgja: — Ugyan lelkem, menjen kisse odébb, adjon nekem egy mákszemnyi helyet. — A kisaszony ránéz a hólygra és elmosolyodik. Gonyos lévén a természeté, meg akarta tréfálni és kisse odább mozdulva így azúl: — Tessék egy mákszemnyi hely. Valóban ez a hely — tekintettel a hólyg kerületére — nem volt nagyobb egy mákszemnél. De ekkor csoda történt. A gonyos kisaszony és mindenki a teremben ámulva látta, mint zaugorodik össze tesséknek terjedelme mind kissebbre és kissebbre, úgyhogy végül csakugyan nem volt nagyobb egy mákszemnél és anélkül, hogy egyebűt elvátozott volna, a kővér hólyg a parányi helyen kényelmesen elfért, majd pedig mikor vége volt az önnepélynek, felkelt a ekkor a mákszem imétt előbbi és jelenleg is látható alakjára bővült... Nos mit azúl ehhez nyájás idegen? — Nagyszerű — felelte. Igazán érdekes eset és a gondviselés különös kegyelmére mutat. Az ember kénytelen elgondolkodni; miért éppen ezt a várost tontette ki az ég ilyen csodával? — Nem tudom biztosan, de talán nem járók messze az igazságtól, ha azt hiszem, hogy az Ur ezzel jelét akarát adni, hogy nem fordult el egészen e várostól, habár rá is bücsötötte az ügyvéd-várat.

— Csakugyan... mondja meg kérom, mi annak az oka, hogy az ügyvédök úgy elszaporodtak itt? — Ennek oka a tanároknak rejlik. Tudomillik az ügyvédök nem törhetők e városba a tanárok sokaságát, fogták magukat és elszaporodtak. És ezáltal ambiciójukat is kielégítették. Mert Udvarhelyről eddig azt szokták mondani, hogy itt minden második ember tanár, eszentul hozzátehetik: és minden első ember ügyvéd. — Ily beszédet közben kiértünk a külső Kossuth-utczába. A nyájás idegen hozzá fordult: — Mondja kérem mi annak az oka, hogy itt az utest mélyebben fekszik mint a járdá? — Valószínűleg azúrt, hogy a betivásárról hazarobogó részeg parasztok ne tudjanak felhajtani a járdára, mint egyebet. Továbbá nem véletlen, hogy éppen a kaszárnya felé vezet uton van ez így, mert ennek megvan a barczásati jelentősége és a katonaságra való lelkesítő hatása. A baka ugyanis itt gyakorolhatja magát a hősiességben és valóban fölemelő látvány, midőn vasárnap délután egy-egy hadfi Dugovics Tituszként halálmegvetéssel leugrik a mélybe és magával rántja a Törököt. A Török Zeuzit. — Közömböm — mondta. S alighogy eszt kiejtette, ijedten megragadta a karomat. — Mi az? Mi baj van? — kérdeztem. — Idenézzen Vért! Idenézzen! — Odanéztem. Az ut szélén, a járdá mellett csakugyan pirosvér csörgedezett. (Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

Meghívó. (250—913. sz.) A vármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 13-án d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat: 1. Tagfelvétel. 2. A cseléd-törvény reviziójára kiküldött bizottság jelentése. 3. A földmivélsügyi miniszter 122031. VI. 3—912. sz. tagosítási eljárás módosítása ügyében kiadott rendeletének ismertetése. 4. Több székelyszentlászlói lakos kérvénye tagosítási ügyében. 5. Az O. M. G. E. Átirata a Gazdasági Felügyelőig, Ministeri Kirendelések és Gazdasági Egyesületek ügyének rendezése kérdésében. 6. Folyó ügyek. *As elnökség.*

Értesítés. (259—1913.) A Gazdasági egyesület szűzújaja f. hó 15-én, csütörtökön hajtatik ki a legelőre. Felhívjuk a tulajdonosokat, hogy 15-én d. e. 8 órára a burjukat a székelyudvarhelyi vásártérre hajtás fel, az egy közégszbeliek lehetők egymás mellé a korláthoz kössék ki azokat, hogy ott felbélyegezhetők, megbecsülhetők, és a pásztornak számba adhatók legyenek. Székelyudvarhelyt, 1913. május hó 10. *As elnökség.*

Mezőgazdasági tanf. néptanítók számára.

A földmivélsügyi miniszter a kisebb fokozatu ismétlő iskolákhoz a gazdasági tárgyak tanítására hivatott kispiskolai tanítóik, illetve tanítóonők gazdasági kiképzése czéljából folyó évi július 18-tól bezárólag augusztus 18-ig az algyógyi, adai, békésceabai, breznóbányai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi lugosi pápai, rimaszombati, somogyzentimrei, szilágyosmlyói, nagyszentmiklósi, csáki (eszelőt Csákovár, Temes megye) szabadkai földmivésiskoláknál 20—20 összesen 300 néptanító, továbbá a kecskeméti földmivésiskolánál folyó évi július 1-től július 31-ig 20 tanítóonő, összesen tehát 320 egyén részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez.

A tanfolyamon résztvevő tanítók (tanítóonők) egyenként 100, azaz egyszáz korona általányt élveznek, melyből 40 K ellátási díj levonása után 30 K a jelentkezéskor 30 K pedig a tanfolyam befejezésével fog kifizettetni.

A tanfolyamon résztvevő azon néptanítók (tanítóonők) részére, kik a legnagyobb szorgalmat és a legjobb elömenetelt fogják tanusítani, a földmivélsügyi miniszter minden egyes iskolánál egy-egy 100, 50 és 50 K-s összesen három jutalmat engedélyez. Az hogy ezen jutalmak kiknek ítéltek oda, a miniszter kiküldöttje által fog a vizsgán kihirdettetni. A tanfolyamokra olyan tényleges alkalmazásban levő néptanítók (tanítóonők) vétetnek fel, akik mezőgazdasági tanfolyamot még nem végeztek.

Felvételi kérvényt a földmivélsügyi miniszterhez kell czimezni és folyó május 20 ig az illetékes tanfelügyelősnél benyújtani. A jelölést

a tanfelügyelőség javaslatára a vallás- és közoktatásügyi miniszter teljesíti.

Megrendelések gyűjtése. Többzör ismertetők bíróságaik joggyakorlatát, amely a megrendelések gyűjtéséről szűlő 1900. évi XXV. t. cz. végrehajtására vonatkozó kereskelemügyi miniszteri rendelet 6. §-ának azt a magyarázatot adják, hogy a kibirtokosokkal gépek eladása iránt kötött szerződések az előirt hatósági hitelesítés hiányában hatálytalanok. Bevett szokás volt a törvénynek, a rendelkezés és a joggyakorlatnak ezt a szigorú felfogását oly módon kijátézani, hogy az ügyonők a befont kiszagdaktól váltókat vettek a a váltóperben a bíróság nem fogadta el érvényes kifogás gyanánt azt, hogy a vételi szerződés a közszégi előljáróság részéről nem nyert hitelesítést. A kir. Kuria azonban most kimondta, hogy a hatálytalanság az ilyen hiány szerződés alapján adott váltókra is kiterjed és mint váltókifogás is bírói figyelembe veendők.

Szerkesztői üzenetek.

F. M. S. 1. Alkalmilag a többivel. 2. A szokás dönti el és nem az egyéni méret. L.—r. Az, kérjük szeretettel, u. n. utéleti udvarlás, a szerelmi életben körülbelül annyi, mint a guerrilla-harc a háboruban. Nem folyik rendez legyverekkel, sokszor pedig nem is egészen, vagy még félig sem tisztességes. Itt az ügyegek és ravaszok győznek. Ez mindig volt és lesz is, de csak pikáns és hiu fecsegés dolga, nem a mévelt beszégetés. F —k. Ha valaki szókimondó, az még abszolút nem baj. A fő, hogy a szó, amit kimond: okos, értelmes legyen. De ha másminnyen, akkor a hallgatás a bölcsesség. Mi megtesszük önnék azt a sziveséget, hogy olybá vesszük, mintha — hallgatott volna. D. L., P. S. 1. Bizonyára egy van, hogy minden tisztességes ember utáltatl fordul el azoktól a lelki betegektől, kiknek ténykedésében még ott van a szunyí és önző számítás is. 2. Közönjök. L. H. Kézhez vettük. Hozni fogjuk.

Feljelölő szerkesztő: BECSEK ALADÁR. Kladja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Csak azoknak a cigarettázóknak
a kik szivesen akarják való tekintetűl nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Subspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
A doboz 1000 hüvely 70 "

Orvosi tanácsra a hüvelyk és lapocskák beteg és szinnyomás valamint aszradok: szivesen az Ambrosinél vannak, de minden lapocskában is hüvelyben benne van szinnyomással a védjegy és a gyáros aláírása Modiano's

Főraktár Sterba Ödön m. kir. dohány nagyáruházában.

Sz. 1804—913. szb.

Pályázati hirdetésény.

A siménfalvi — Udvarhelyvármegye székelykeresztúri járásban — körjegyzői állás nyugdíjazás folytán megüresedvén, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam folyó május hó 21-ig adják be.

- Az állás javadalmazása:
- 1. Rendes fizetés 1600 K.
- 2. Természetbeni lakás, esetleg 200 K.
- 3. Irodaáltalány 200 K.
- 4. Úti általány 200 K.
- 5. Szolgatartás általány 100 K.
- 6. Iroda általány 60 K.

Székelykeresztúr, 1913. május 5-én.

Pálffy Jenő, főszolgabíró.

Zongora, ének és zeneelmélet

tanítását, azonkívül mindennemű kézmunkát, u. m. himnusz és monogramozást jutányosan elvállal vidékre is özv. MIHALOVITS BELÁNE Petőfi-u. 31.

Sz. 3129—913. tkvi.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbirré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor által képv. Gyöffy Titusz ügyvéd székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak Zsomori Dénes végrehajtást szenvedő elleni 90 K tőke 19 K eddigi, s még a jelen kérésért 23 K 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülhető költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a parajdi 117 sz. tjkvben A + 1793 hrsz. szántó 3 K, 3575, 3576 hrsz. legelő és kaszáló 5 K, 3838 hrsz. szántó 7 K, 4541 hrsz. erdő 3 K, 4702/2 hrsz. kaszáló 8 K, 6313 hrsz. szántó 11 K 4702/1 hrsz. kaszáló 8 K kikiáltási árban külön jószágtestenként az 1913. évi május hó 28 ik napjának d. e. 10 órájkor Parajd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. március hó 3-án. Mihály János, s. k., kir. tvszéki bírő.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tvszéki telekkönyvezető.

Szám. 4118—913. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbirré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képv. Borbély László székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak Özv. Borbély Jánosné szül. Keresztes Róza székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 277 K 76 fill. tőke követelés jár. iránti végrehajtási ügyben az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a szombathelyi 655 sztkönyvben A + 114 hrsz. faház 86/96 része 972 K kikiáltási árban mégpedig erre az ingatlanra C. 1. alatt özv. Id. Borbély Ferencné szül. Gál Róza javára 1/4-ed része C: 13., 14. alatt Lőrincz György javára özv. Borbély Jánosné illető részére egészben bekelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog fentartásával az 1913. évi június hó 11-ik napjának d. e. 9 órájkor a kir. törvényszék tkvi hatóságának árverelő szobájában (földszint 39. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. április hó 3-án. Bella Kálmán, s. k., kir. tvszéki albirő.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tvszéki tkvvezető.

Szám: 12394—912. tkvi

Arverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közbirré teszi, hogy Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képv. székelyudvarhelyi ipari és gazd. hiteltörvényszék végrehajtónak Jani János székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1050 K. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyben az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a és 1908. évi XLI. t. cz. 27. §-a alapján és a 146. §. értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 1618 sz. tjkvi A + 264, 265 hrsz. ingatlan 900 K kikiáltási árban az 1913. évi június hó 18 ik napjának d. e. 10 órájkor a kir. tv. hatóság árverelő szobájában (földszint 39. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy óvadék képes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. április 22-én.

Bella Kálmán, s. k., kir. tvszéki albirő.

A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tvszéki telekkönyvezető

Ruggyanta bélyegzők

jutányos áron Becsek D. Fia könyvnyomdában megrendelhetők.

628—1913. végrh szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. I. 143/3 számú végzése következtében Dr. Pap Béla ügyvéd által képviselt Sebesi Ferencz javára 180 K. s jár. erejéig 1913. évi ápril. hó 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 750 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: Werthorn asztrény, írő asztalok és marhák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sz udvarhelyi kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 249/4 számú végzése folytán 180 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi február hó 25. napjától járó 5% kamatai, 1/5% váltódíj és eddig összesen 114 kor 02 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Sz. udvarhelyen végrehajtást szenvedő üzletében és lakásán leendő megtartására 1913. évi május hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája batáridóul kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhely, 1913. május 8.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

T. cz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

Deák-tér I. sz. (a ref. kollgium épületében levő

Szaplonczay Ödön-féle borbély és fodrászüzletet

átvettem.

Szíves pártfogást kérve, vagyok teljes tisztelettel

Ifj. Kovács Domokos.

Szám: 402—1913. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1913. évi 2345 és 2882 számú végzése következtében Dr. Király Géza ügyvéd által képviselt I. kültüllő takarékt. segésvári pénzintézet és II. Bichler Gyula javára 572 K 32 f. s jár. erejéig 1913. márcz. hó 10-ikén fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 785 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és varrógép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésen a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 223. számú végzése folytán 426 K és 572 K 39 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 16. és 1913. február hó 18. napjától járó 6% kamatai, 1/5% váltódíj és eddig összesen 149 K 76 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Oroshelyen, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913. évi május hó 17-ik napjának d. e. 8 órája batáridóul kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhely, 1913. április 28.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Egy jó forgalmu

borbély és fodrász üzlet

szabad kézből eladó. Értekezni lehet: **KOVÁCS DOMOKOSNÁL.**

Az ujság hirdetése növeli az üzlet forgalmát.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ KAUCSUK-KOMPOZITÓVAL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

KOLLARIT-BŐRLEMEZ

kaucsuk-kompozitóval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemez

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. -- Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen: **GYERTYÁNFFY J. FIAT UTÓDA** vaskereskedésében

A nagyszabeni világos és barna

HÁROM CSERFASÖRT

mindenki kedveli.

Naponta friss töltés!

Naponta beérkező megrendelések azonnal eszközöltetnek.

A kicsinybeni elárúsító-helyet a kifüggesztett táblácska jelzi.

Főraktár: Segesvár, Erzsébetváros, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr, Köhalm és környéke részére: . . .

Barner Frigyes főraktárosnál

Segesvár, Buni-utca 37. szám.

Olcso és alkalmi árak tavaszi újdonságokban
Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfi öltönyök** bel és kül-föl-szabott bel és kül-föl-di szöveteke-lői selyem és sersel bérelve:

K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Újdonság felöltőkben dubl és angolszövetek K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós fin iskolaöltönyök 6 éves-től 16 évesig.

K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelattal

Női tavaszi kabát újdonság

Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, poszlo, etaminból 5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműek, cipők és mindennemű divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉNER-féle** „Korona” és „Dupla márciusi sör”
 Első Magyar Részvény Söröződe
 „Udvari” és „Góllal Maláta sör”

Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor czégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközökben.

Óvodékképes

Képviselő Kerestetik

Udvarhelymegye részére a világ legcsodálatosabb

„EDISON”-féle ÚJ MOZI

készüléknek eladására.

(Zim: Edison-Mozi Vezérképviselősege
 Xolozsvár, Jókai-u. 11.

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY ÉS EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAR
 beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MŰRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
 Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz.!(Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legkezebb kivitelben kaphatók eredeti **OMEGA, SCHAFFHAUSEN** és **CHRONOMETRE** inga és zsebórák, arany és ezüst ékszeresek, gyűrűk, nyakékek, láncok, brilliáns gyűrűk és fűgők.
 Ezüst és alpaca dísz tárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardínierek, állványok, komposzt tálak, kávé és teadékszettek.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközök.
 Koczkázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Feltűnő olcso árak!

- 6 szem. étkező készlet 15 K-tól feljebb
- 12 szem. étkező készlet 30 „ „
- 6 szem. teás készlet 7 „ „
- 6 szem. kávé készlet 7 „ „
- Mosdókészletek . . . 10 „ „
- Függő lámpák 5 „ „
- 6 szem. vizes készlet 3 „ „

Valamint itt föl nem sorolható mindenemű üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és játékszettek, chinaezüst-árak és gyerek-játékok olcso árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémazálás 2 kor. Szénazálás 70 fillér.

Eternit pala a jelenkor legtekőlete-sebb tetőfedőanyaga.

Eternit pala mőkő rendkívül szilárd, ruganyos, csekély súlyú, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedőanyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált ott is, hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádóg, kátránylemez tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelentékeny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket elvállal:

Jakobovits Arthur főlkja

Iroda: **RIEMER K. GUSZTÁV** urnál
 Székelyudvarhely Árpád-utca 17. szám.

és szívesen szolgál tetőalkrajzok beküldése ellenében díjmentesen költséggeltesse.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédőkészlet az alábbi összeállításban:

- 36 darab lapos tányér
- 12 „ mély tányér
- 12 „ csomogás tányér
- 2 „ leves csésze
- 2 „ mártás csésze
- 2 „ mártás csésze alj
- 2 „ pecsenyés tál
- 2 „ kompótos tál
- 2 „ züldeges tál
- 2 „ tésztás tál
- 2 „ sótartó

Finomabb ebédőkészletek, teás, kávé, feketés készletek és üvegáruk nagyválasztékban legolcsoobb árban kaphatók

Márk Testvérek
 kereskedésében Deák-tér 14. szám)

Kultura és Tudomány.

A Franklin Társulat kiadása.

Eddig megjelent:

1. **Széchenyi eszmévilága.** Első kötet Gaal Jenő, Beöthy Zsolt, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gábor, gróf Andrássy Gyula tanulmányai. Ára kötet 1 K 60 f.
2. **A szikralárviró.** A Slaby ténárnak a német oszászár előtt tartott felolvasásai után át dolgozta Kreuzer Géza mérnök. Ára kötet 1 K 20 f.
3. **4. A természettudomány fejlődésének története.** Két kötet. Irta Wilhelm Bölsche, fordította Schöpfling Aladár. Ára a két kötetnek kötet 2 K 40 f.
5. **Xanti-breviárium.** Kant világnézete és élet-száma Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix, ford. dr. Polgár Gyula. Ára kötet 1 K 60 f.
6. **Az emberiség jövője.** Irta Heinrich Lhotzky, fordította Schöpfling Aladár. Filozófiai kép arról az irányról, amely felé az emberiség fejlődése a mai alapokból kilendulva halad. Ára kötet 1 K 20 f.
7. **A vagyontudománya.** Irta J. A. Hobson, fordította dr. Bóó Zoltán. Ára kötet 2 K.
8. **A szociológia vázlatja.** Irta G. Palante, ford. dr. Mikos Lajos. Ára kötet 1 K 60 f.

Kapható Zabolai Székely Dénes könyvkereskedésében.

Első varrógépraktár!

Dus választékú s a legkiválóbb készítményű

varrógépek, disztárgyak, vadászfegyverek

elsőgyártmányú szakmába vágó jól berendezett vas-kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
 Székelyudvarhelyt.

Fióküzlet: Székelykeresztúr.

Turul-czipők

tarthatóságuk és finom kivitelük
által napról-napra kelendőbbek.

Leginkább ajánlható
cikkeink:

- Női félcipő 7.80
chevreaubőről
- Női fűzős 9.50
chevreaubőről
- Férfi fűzős 10.—
boxbőről
- Férfi fűzős 11.—
chevreaubőről

Turul-czipőgyár részv.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

Székelyudvarhelyt

Kossuth-utca 9. szám.

20.000 pár heti gyártás.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiókraktár bel- és külföldön.

Hirdetmény.

A székelyvársági fogy. és értékesítő szövetkezet elnöksége a szövetkezetnél megürült üzletvezetői állásra pályázatot hirdet. Az üzletvezető havi fizetése 70 K és a forgalmi jutalék 1 1/2 %-a. Pályázó köteles alkalmaztatása esetén 2000 K készpénzt a szövetkezet pénztárába befizetni, esetleg értékpapirban elhelyezni. A pályázatok a szövetkezet elnökének küldendők 1913. évi május hó 25-éig. Az üzlet mult évi forgalma 40 ezer K volt. Székelyvárság, 1913. május 7. Fancsali György, elnök.

Eladó háztelkek.

A Földő-utcában, a Tábor-utcában, Solymosi- és Bálint-utcák olytatásában háztelkek

észetfizetésre ölenint 3—8 koronáig eladók. Felvilágosítást ad: **Simó Máttyás** Székelyudvarhely, Bethlen-u.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!
Ha Forhinnal permetez,
Rézkénporral poroz és
Bagollal öli a szőlőmolyt:

- I - SZŐR - kevesebb a gond.
- II - SZOR - kevesebb a munka.
- III - SZOR - kevesebb a munkabér!

mert FORHIN a sokszorta megjavított borsóli keverék és az ázámatlan köszönő- és elismerő levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A

Forhin

nek nincs üledéke, vízbe dobva azonnal oldódik és biztosan pusztítja a peronosporát. egy kéz anyag, falkatréze rézgálio, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely barmatnál permetezhet vele: használata orvosi munka- és pénzmeztakarítást jelent. mert az anyag teljesen kész.

Gyümölcskertészek használhatják saját érdekükben CALIFORNIAI LÉT a gyümölcsrovarok elleni védekezésére, ROVARFOGÓ OVT a rovarok ellen nyári védekezésre, LARINAT a rovarok ellen téli védekezésére, LAKRIL OLTOVIASZT az oltványok demasztálására, ICHNEUMINT a zsege virágok permatazására, NICOTIN QUASSIAKIVONATOT falkajók permatazására, ZOPOMORT mezei egerek pusztítására, PAMPILT rovarok és darazsak elfogására. Teadők mindezen cikkekéről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a **FORHIN** szőlőpermetezési anyaggyár Budapest, VI., Váci-ut 93. v. Székely Gazdák Szövetkezte, Marosvásárhely.

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt minden létező háziszert felülmul. A VALÓDI CENTIFOLIA-KENŐCS

(ezelőtt ugyanevűt szott osodalaként)

ereje és hatása:

Megoldáskor a magánélet vérméregétől, Uparakó-
kól, lassú feltelegés, Haerrel szoplatás, székeli, fej-
megindulásnál a emlé megkeményedése ellen, Orvász-
a barmisem elavult baktériumok, sebes és feltört
lábaknál, sokaknál, dagadt lábakkal, csontszéledés in-
kard-, szék-, láti, vágott, székelt sebakkal, idegen test-
ek eltávolítására mint: szeg, szék, por, szék, szék
stb. mindenféle dagasztás, felkilyást, kilyóvást,
karbonkultúrát, képződésnél, opp így rékamal tovább
férgemél vagy rothadásnál, menés által feltört láb-
aknál, bármely égési sebnél, elfogyott test-
szék, hosszú helegeseknél előforduló foltokvesztés
szék, vértelenség, felfolyással valamint kipállás ellen,
gyermekaknál stb. kiváló és biztos gyógyhatás.

Két dobozról kisebb rendelés nem lesz szállítva. Beszélésnél
"egy a jár előzetes bejelentés nélkül. Két üvegi ára K 3.80 Nag-
gyobb rendeléseknél jelentékeny árcsökkentés. Budapeston kapható Török
József gyógyszerárban a a legújabb gyógyszerárban. Nagyban kapható
Thalmayer és Seltz, Kochmeister utódl és Radanovits
Testvérek drogeriákban Budapestben, valamint az ország minden gyógy-
tárban. — Ahol nincs leírás ott rendeljenék.

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárától Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer Speyer des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

Mindegyik mellett egyedül
valódi balsam 12-2 vagy
6-1 vagy 1 család uti
dreg K 5.80.

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla,
hogyan az eredeti

Pfaff varrógépek

utólérhetetlen minőségű könnyű, zajtalan varrása és harlanya-
foltzása egyformán alkalmasak. Egyedaráultás és főraktár.
Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett
Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési
üzletemre, melyből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi
árban számítom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel
ENGLER JÓZSEF

A Kremeneky
Metallum
fémszálas izzólámpa
nem törékeny
és sokáig ég.

Kapható:
Márk Testvérek
fűszer és csemegeüzletben
Székelyudvarhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ (Kugler és Társai.)

itt helyben kapható: Rösler és Gábor cégnél.